

אתנתא

בשבע 1203 | כ"ד בתמוז תשפ"ו, 9.07.26



החופש לשבור

מה עושים כשמשעמם, איך מגבילים את זמן המסך, ולמה לכל החברים מותר ולי אסור? עם גישה נכונה, החופש הגדול יכול להיות מקפצה להורים ולילדים כאחד ← פרויקט קיץ מיוחד

צורית פניגשטיין

ראש הישיבה שתתפתח ביישוב גנים בצפון השומרון מדבר על תחושת הגאולה // עניין אישי, רבקי גולדפער

שילוב ידדים נדיר בין חרדים לדתיים לאומיים מחולל מהפך בנף הגליל // יוסף ארנפלד

מבעד למסך הדימויים: איך להפסיק לריב עם העבר ולהתחיל לראות את בן הזוג



מלכודת העבר - מערכת הכשל

הוא מרגיש שהיא תמיד ביקורתית והיא מרגישה שהוא תמיד אטום ומתרחק.

אבל מה שקורה ביניהם, הוא לא באמת מפגש נקי בין שני אנשים בוגרים בהווה.

הנפש שלנו מתרגמת את המציאות הרוחנית המופשטת למו"שגים קבועים ומוגדרים, בעזרת "הכוח המדמה", כדי לאפשר לנו להתמצא ולתפקד בעולם.

כשאנחנו פוגשים את בן הזוג ביוםיום, המידע שלנו חסר, ואנו נעזרים בכוח המדמה כדי להשלים את התמונה.

בלי לשים לב, אנחנו משתמשים במאגר דימויים שטחי שנאגר ברובו בתקופת הילדות, וספג מסרים ודימויים מגמתיים מההורים ומהסביבה.

הוא למשל, יצר לעצמו דימוי קבוע של אשתו המבוסס למעשה על קשרים ילדותיים מהעבר שלו.

בגלל שהוא נשען על המאגר הישן הזה, הוא מפרש את המציאות באופן שגוי, ונתקל בהתעלמות מצידו או בחוסר יכולת לקבל כל חלק באשתו שסותר את אותו דימוי ילדותי.

הריקוד הכואב שלהם הוא בעצם תוצאה של היאחזות נואשת בדימוי ראשוני ושטחי, מה שגורם להם לחיות חיים שלמים של מאבק ותסכול במקום לחוות קרבה.

למה לעבוד על התקשורת הזוגית לא מספיק?

ברוב המקרים, הניסיון יהיה לפתור את הקונפליקט דרך "השכל" - ננסה לדבר, לנתח ולהבין מי אמר מה ולמה.

אך כאן טמונה המלכודת: הרובד שאנו קוראים לו "שכלי", מורכב כמעט כולו מתפיסות הנשענות על אותו עולם דימויים ילדותי. השכל החיצוני נבון מול עולם הדימויים המופשט של הנפש, הוא אינו יודע כיצד לאחד ולפרש אותם, ולעיתים אף מפריע לתהליך.

כדי להגיע לשכל העמוק והאמיתי יותר שירפא את הקשר, אנחנו חייבים לעקוף

את השכל החיצוני ולפנות ישירות אל עולם הדימויים של בני הזוג. בדיקת שפת הדימויים והאמונות צריכה להתרחש בתוך העולם המדמה עצמו, מאחר ואין שום אפשרות להבין את שפת הנפש על ידי בירור חיצוני ושכלי בלבד.

לפתוח פתח במערכות ההגנה - להיות אורחים ב"בירור הכוח המדמה"

כדי לשבור את המעגל, ההזמנה היא לעצור את התגובות האוטומטיות ולהיכנס לתהליך של "בירור הכוח המדמה". במקום להתווכח, כל אחד מבני הזוג הופך לאורח בעולמו הפנימי של השני.

אנו מזהים יחד את הדימויים המטעים והמפריעים ומשתחררים מהם, ועל ידי כך מגלים עולם דימויים חדש. במהלך המפגש, אנו מתחילים לבדוק מחדש מושגים שתמיד נראו לנו ברורים ומוחלטים - כמו אהבה, פחד, אמון, כוח או חולשה.

חשוב להדגיש: בשיטת דמיונובע איננו שותלים דימויים חיצוניים מתוך כוונה לתקן.

אנו סומכים על כך שבתוך הנפש טמונה חוכמה פנימית, שבעזרתה יכול האדם למצוא בעצמו את הכוחות הדרושים לו לתקן חייו והקשר הזוגי שלו.

לגעת בשורש - מציאת "נקודות הכשל"

כשהשיח הופך פנימי ובטוח, עולים הדי-

מויים השורשיים אל פני השטח. תוך כדי התהליך, בני הזוג מצליחים לזהות את "נקודות הכשל" שלהם, אותם דימויים שנתפסו בעיניהם עד כה כאמת מוחלטת, והם אלו שמכשילים אותם פעם אחר פעם במפגש עם המציאות ומונעים מהם להוציא את כוחותיהם האמיתיים לפועל.

ההשלה של הדימויים החיצוניים הללו מאפשרת גילוי של עולם הדימויים הפנימי שנובע מהנפש באמת.

זיהוי נקודות הכשל מאפשר לשניהם לחזור אל "נקודת הבחירה". הם פתאום מבינים שהריבים הקשים שלהם היו למעשה תבניות מחשבה שהוטבעו בהם בעבר, וכעת יש ביכולתם להפנות עורף לאותן תבניות ולבחור מחדש בדרכי פעולה חדשות, שמאפשרות מרחבים חדשים של אהבה בקשר.

הריפוי שבהסכמה להיות

התהליך הזה מפגיש את בני הזוג עם אותם מקומות נסתרים בנפשם, ולעיתים דווקא עם המקומות שעד לאותו רגע נתפסו כחשוכים ומסוכנים. אך הקסם הוא שדווקא באותם מקומות עמוקים, הם מגלים כוחות מופלאים שמאפשרים להם לממש את כוחות הבחירה שלהם במציאות.

כשהם לומדים להשתמש בשפת הדימויים במקום בשכל המאשים, הם זוכים למפגש פורה ומפרה עם המציאות הסו-

בבת אותם ובעיקר אחד עם השנייה. הריפוי אינו מתרחש דרך הכרעה מי צודק במריבה, אלא דרך ההסכמה להשתחרר מהמו"שגים המוטעים שהרחיקו ביניהם, לראות את הכאב האמיתי שמאחורי הדימוי, ולבחור מחדש להיות שם יחד.

מהי שיטת

דמיונובע זוגי?

להפסיק לנהל משק בית ולהתחיל לפגוש אחד את השניה במרוץ החיים.

זוגות רבים הופכים לצוות לוגיסטי מצוין שמנהל בית, ילדים ועבודה, אבל מאבדים את הקירבה.

השיחות הופכות לסכניות, הנוכחות נעלמת והלב נשאר מאחור.

שיטת דמיונובע זוגי נולדה בדיוק בנקודה הזו:

כדי להחזיר את המפגש, הנוכחות והאהבה אל תוך הקשר.

זוהי שיטה חוויתית תהליכית המאפשרת לבני הזוג:

- להשיל מגננות והרגלים אוטומטיים
- להקשיב לעולם הפנימי אחד של השני בלי להרגיש איום
- לפגוש מחדש אחד את השני - מעבר לתפקידים היומיומיים
- לחוות קרבה, נראות ואהבה בצורה עמוקה

מדובר בתהליך עמוק הכולל סדרת מפגשים שבהם נכנסים יחד למרחב שקט, כל אחד פוגש את עולמו הפנימי של האחר, ונוצר מפגש אמיתי של מהות עם מהות.

זה הזמן להחזיר את הניצוץ. אם אתם מרגישים שהקשר הפך טכני, שאתם בתקופת שחיקה, או אפילו אם איבדתם תקווה, דמיונובע זוגי היא ההזמנה שלכם לחזור. זה לא דורש עוד מאמץ, זה דורש מפגש.

לפרטים ותיאום מפגש באתר דמיונובע
או ישירות במייל: ZUG.NOVEA@GMAIL.COM

דמיונובע זוגי
להקשיב ולגלות את המרחב הזוגי



רואים שמישהו חשב עליכם

בראש סרוג BOP



מגוון היוגורטים של דנונה
טעם נפלא וערכים מזינים למי שאתם אוהבים



הזכות לא להיות מושלם: למה אנחנו מבועתים מהמחשבה שפגענו במי שאנחנו אוהבים?

ברגע שכן הזוג אומר "נפגעת ממש", אנחנו מיד קורסים לאשמה משתקת או מתבצרים בהגנות. על הקושי העצום שלנו פשוט לקחת אחריות, והמעבר ההכרחי מהפחד להיות "פגומים" - לאומץ להישאר בקשר, גם (ובעיקר) אחרי השבר.

שיש לי דחף להסביר את עצמי, ובכל זאת אני רוצה קודם להבין מה זה עשה לך."

גיא לקח נשימה עמוקה, הביט בענת ואמר בשקט: "קשה לי לשמוע שפגעת, אבל אני רוצה להבין מה זה עשה לך."

"בכל קשר קיימים שברים: פגיעות, אכזבות ואי־הבנות," אמרתי, מביטה בשניהם. "מה שבונה ביטחון והתקשרות בטוחה אינו היעדר השברים, אלא היכולת

שלכם לחזור זה אל זה למרות השבר. זה כמו תינוק שלומד שאפשר להתרחק מן ההורה, ושניתן למצוא שוב את הדרך חזרה אליו. או כמו זוג שלומד להגיד זה לזה ברגעי משבר: 'אני רואה שנפגעת', 'אני מצטער', 'בואי נמצא שוב את הדרך אלינו'. המהות היא היכולת לעמוד מול האמת מבלי לאבד את הלב כלפי עצמי, ומבלי לאבד את הלב כלפי האדם האחר. "גיא, פניתי אליו רגע לפני סיום, 'המשפט שאני רוצה שתיקח איתך כסיכום הוא זה: אתה לא צריך להיות מושלם כדי להיות ראוי לאהבה. אתה כן צריך להיות מוכן לראות את האמת עליך, כדי להיות בקשר."

"תחשבו על דימוי הגחל," אמרתי לשניהם. "גחל שמתרחק מן האש דועך וכבה, אך כאשר הוא חוזר אליה הוא שב לבעור. כך גם בני האדם - לא נועדנו 'לבעור' לבדנו. כולנו זקוקים למקום שנוכל לחזור אליו אחרי שפגענו, נפגענו, טעינו או התבלבלנו. וזו המשמעות העמוקה ביותר של אהבה בוגרת: טיפוח מתמיד של היכולת למצוא שוב ושוב את הדרך חזרה אחד לשנייה, אל תוך הקשר."

כל הפרטים שוונו למען שמירת הפרטיות



ערך עצמי מול פגמים," אמרתי. "ערך עצמי בריא מבוסס על היכולת להישאר בחיבור אל עצמך גם כשאתה מגלה בתוכך חלקים לא נעימים ולא מושלמים. זו היכולת להגיד לענת 'נכון, פגעת', אבל מבלי להשליך מכך ולהגיד לעצמך 'אני אדם פגום'."

"כשאדם אחר משקף לנו שפגענו בו, המשכתי להסביר לשניהם, "הדבר מעורר פעמים רבות את פצעי הילדות שלנו. ברגע הזה מול ענת, במקום לשמוע רק את הדברים שנאמרים לך ברגע ההווה, זה עבר דרך הפצע שלך ושמעת את 'הסיפור הישן': 'אני לא מספיק טוב', 'אני פגום', 'לא יאהבו אותי'. התוצאה היא תגובה מתוך מסילת הישרדות המונעת מהפצע, ולא מתוך רצון לחיבור וקשר."

"אז מה עושים במקום להתגונן?" שאל גיא.

"אני מזמינה אותך לעצור מול הרגע הקשה," השבתי. "להרגיש את הבושה, את הכיווץ ואת הדחף להתגונן, מבלי לברוח מהתחושות ומבלי לתת להן להפוך לסיפור שמגדיר את זהותך. מתוך השהייה הזו יכולה להיוולד תגובה חדשה של עוצמה, נוכחות והישארות עם האמת, שאיננה מעידה על חולשה. נסה להגיד לענת מתוך נוכחות: 'קשה לי לשמוע שפגעת בך, ועדיין אני רוצה להבין'. או: 'אני שם לב

"אני נפגעת ממש בערב החג", אמרה ענת בקול שקט.

גיא מייד הזדקף בכורסה מולה, פניו התקשחו. "אבל לא התכוונתי," הוא ירה חזרה, "את תמיד לוקחת הכול למקום אישי! גם את עשית לי בדיוק את אותו הדבר בארוחה!"

"גיא, עצרתי אותו ברכות, 'שים לב מה קורה כאן בחדר. קל לנו מאוד להבחין מתי אנחנו אלו שנפגענו, אבל קשה לנו הרבה יותר לראות ולהכיר ברגעים

שבהם אנו אלה שפגענו באחר. ברגע שענת אמרה 'נפגעת ממש', מערכת העצבים שלך נכנסה לדריכות. טבעי שככה הגבת ואלו תגובות הישרדותיות אוטומטיות: התגוננות, מתן הסברים, ניסיון להצדיק את עצמך ולהאשים אותה. לעיתים זה גם יכול להגיע להיעלמות או לקריסה לתחושת אשמה. הבעיה היא, שכל התגובות הללו רק מרחיקות אתכם מהאמת. והאמת הבסיסית, הפשוטה והאנושית היא שכולנו, מעצם היותנו בני אדם, פוגעים לפעמים."

"אז מה, אני פשוט אדם רע שהורס הכול?" שאל גיא, קורס מעט לתוך עצמו. "יש הבדל מהותי בין אשמה לאחריות," עניתי לו. "כמו שאתה מגיב עכשיו, באשמה, אתה משדר 'אני לא בסדר'. כשאתה באשמה, תשומת הלב מופנית כולה פנימה אל עצמך: איך יצאתי? מה זה אומר עליי? האם אני אדם רע? לעומת זאת, כשאתה לוקח אחריות, המסר שאתה משדר הוא 'יש כאן משהו שאני יכול לראות, ללמוד ממנו ולתקן'. באחריות, תשומת הלב חוזרת אל הקשר עצמו: מה קרה בינינו? מה לא ראיתי? ואיך אפשר לתקן?"

"זה נורא קשה לא להרגיש רע עם עצמי כשהיא אומרת שפגעת," הודה גיא. "בדיוק בגלל זה אנחנו צריכים לדבר על

ניתן לעקוב אחר הטורים בערוץ הוואטסאפ של חנה דיין



ג'וניור PRICE

במאחדת פארם

לקראת הקיץ, מאוחדת דואגת לג'וניורים שלכם עם מגוון מוצרי פארם לתינוקות ולילדים, במחירים אטרקטיביים

ובנוסף מוצר שני* ב-50% הנחה



זוג מגבונים
אוטריבונים בייבי

₪ 11.50



ליסטרין ילדים
250 מ"ל

₪ 15.90



ג'ונסון אל סבון
לפני השינה

₪ 19.90



בייביסיטר מגבונים
4 יח'

₪ 16.50



קמיל בלו קרם
החתלה קלנדולה

₪ 17.60



משחת שיניים
טפטפים

₪ 9.90



קמיל בלו סנסטיב
אל סבון

₪ 18.30



אלמקס משחת
שיניים ג'וניור

₪ 11.90

ועוד מגוון רחב של מוצרים לבחירתכם

מאוחדת
פארם

*הזול מביניהם, לא כולל תרופות, ויטמינים ומשאבות הנקה. המחיר המוצג הוא המחיר למבוטחי עדיף. תוקף המבצעים מ-01.07.26 עד 31.07.26. ממגוון המוצרים המשתתפים במבצע. מינימום 200 יח' מכל סוג בכל הרשת עבור מוצרים שמחירים לאחר הנחה עולה עד 50 ₪. המלאי בהתאם למוצרים הנמכרים בכל סניף. מקום בו לא מוצג המחיר לפני ההנחה יוצג המחיר על המוצר או בסמוך לו בכל בית מרקחת, פירוט מחירי סדרת מוצרים בקופת בית המרקחת. אין לראות בפרסום המלצה רפואית. בכל מקרה לפני השימוש יש להתייעץ עם הרופא או הרוקח. התמונות להמחשה בלבד. ההטבות והמבצעים עד גמר המלאי, ט.ל.ח.



ראשונים

פרויקט תיעוד ותיקי ומייסדי ההתיישבות



רותי מרמור

מראשונות היישוב רועי בבקעת הירדן. הקימה את גן הילדים הראשון ביישוב ואת בית הספר היסודי אותו ניהלה. פעילה בוועדות הקהילה, רכזת צח" ומקימת הארכיון ברועי

“
**אבי מסר לי
בגיל 14 את
הרובה שהציל
את משפחתו
בפרעות, ואמר
שאם יהיה צורך -
אגן על משפחתנו.
התחושה
שאנחנו אחראים
לביטחוננו, ליוותה אותי גם ברועי, שם כל הנשים קיבלו
תת מקלע עוזי. מאז פרוץ המלחמה, כרכות צח"י, אני
ממשיכה לחזק את רוח התושבים.
במה את גאה? הקמתי ברועי ארכיון, בו מתועדים
החיים כאן - מעלייתנו לרועי ועד לימים אלה. שתי
בנותינו גרות כאן עם נכדינו, העברנו את הלפיד הלאה
ואין גאווה גדולה מזו.**
”

מה הביא אותך להתיישבות. נולדתי בקריית חרושת (קריית טבעון). אחרי מלחמת ששת הימים, היה ברור לנו שלא כבשנו שטחים, אלא שיחררנו את חבלי ארץ מולדתנו. החינוך שקיבלנו היה ציוני מאוד, וגדלנו על סיפורי אהבת הארץ, הקרבה ושמירה על הבית. כנערה, נמשכתי לספרים שעסקו ב'סזון', וכל אלה עיצבו את תפיסת עולמי.

לאחר שהתחתנו גרנו בחיפה, אבל הרגשתי שבעיר יסתדרו גם בלעדינו - מי יישב את אזורי הספר? לאחר שלא התקבלנו לנאות הכיכר, הצטרפנו לגרעין משפחות שהקים את רועי. עלינו לקרקע ב-4.7.1978, תאריך שנבחר כדי לצמצם את התהודה התקשורתית והביקורת הבינלאומית.

ימים ראשונים. הגענו בקיץ, אל חום כבד, סופות אבק ומקום בלי צל, חשמל, מים או ביוב. למרות הכל, שמחנו שלא היה כאן דבר - רצינו להיות הראשונים ולעצב את חיינו בעצמנו. קיררנו את הבית בעזרת סדינים רטובים, וביום הראשון אבי ניסה להכין קפה, נגע במי מגדל המים ונכווה. הבנו שהמים כבר רותחים...



לצפייה בקטעים מתוך הראיונות
סריקו את ה-QR.
לצפייה בכל הסרטים כנסו
לאתר המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל:
[/https://shimur.org/settlement-documentation](https://shimur.org/settlement-documentation)

ראשונים - פרויקט תיעוד ותיקי ומייסדי ההתיישבות נעשה על ידי משרד המורשת והמועצה לשימור אתרי מורשת בישראל מתוך רצון לתעד את פרקי הקמת ההתיישבות בחבלי המולדת השונים ולשמר את סיפורי הראשונים לדורות הבאים. התיעוד נערך בבקעה, ביהודה שומרון ובנימין, בגולן ובגליל.
כתיבה: הדר קלאר וולץ | בימוי והפקת הפרויקט - מורדי קרשנר ונעם דמסקי

מצטרפים ← טסים!

FLYCARD

BY אלעל ELAL

עוברים עכשיו ל- FLYCARD עם ישראלכרטיס
**ומקבלים כרטיס
טיסה מתנה**

בתוספת מיסים

עוברים עכשיו:

***2665**



למצטרפים חדשים (כהגדרתם בתקנון הקמפיין) ל- FLY CARD של אל על עם ישראלכרטיס או אמריקן אקספרס עד ליום 05.08.2026 או עד גמר המלאי, המוקדם שבהם. מינימום 50,000 מושבים במלאי. בכפוף לרכישות ב- FLY CARD החדש בסך מצטבר של 10,000 ₪ עד ליום 30.11.2026. בכפוף לתשלום מיסים, היטלים, אגרות ותוספות אשר יחולו על הכרטיס. תקף ליעדים ותאריכים נבחרים כמפורט באתר אל על. בכפוף לתקנון המלא באתר אל על. הנפקת הכרטיס וגובה מסגרת האשראי נתונים לשיקול דעתה הבלעדי של ישראלכרטיס בע"מ ו/או פרימיום אקספרס בע"מ ו/או ישראלכרטיס מימון בע"מ. אי-עמידה בפירעון האשראי עלולה לגרור ריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל. בכפוף למסמכי ההצטרפות, לתקנון FLY CARD ישראלכרטיס המפורסם באתר החברה ולתנאי מועדון הנוסע המתמיד באתר אל על.



הרב ליאור אנגלמן
liorangelman@gmail.com

עד מאה ועשרים

לחבוט בפוליטיקאים הפך כבר מזמן לספורט הלאומי. הנה כמה מחשבות מהיציע
← איך כמעט הפכתי לחבר כנסת ולמה בסוף החלטתי שלא

עבודה שכזאת

דמיינו לעצמכם שבעבודה שאתם עובדים בה, העניינים היו מתנהלים כך: בדרך לעבודה היו המון שלטים שקוראים לכם להתפטר, יש מהם שהפרצוף שלכם מתנוסס עליהם כקריקטורה, לפעמים אתם נראים בה ממש כמו איזה צורר מפורסם עם שפם. יש אנשים שיוזו אתכם בדרך לעבודה וילחצו יד, יש לא מעט שיקללו אתכם, ככה בפנים. השלטים יאשימו אתכם בכל דבר רע שקורה בארץ, וזה ממש לא משנה אם אתם אחראים לזה או לא, איש ממילא לא ישמע מה יש לכם לומר. אפילו בבית מדי פעם יחלחל איזה ספק לאישה ולילדים, לא הכול אפשר לספר להם ולא הכול הם יודעים. מה שלא מפריע לאיש לגרום גם לבני המשפחה שלכם סבל, בדרך לבית הספר או לחוג.

דמיינו לעצמכם שגם בעבודה עצמה זה ממש לא נגמר. מדובר בצוות עובדים גדול, לפחות חצי מהם יכול להשתלח בכם ובכל מה שאתם מייצגים. אבל הכביסה המלוכלכת הזאת לא מתכבסת באיזו ישיבת צוות צנועה, היא משודרת בכל הארץ. יש אפילו ערוץ טלוויזיה ייחודי שאמון על פרסום הרפש, הכפשה אחרי הכפשה, ואת המיטב יעלו מדי ערב בכל הערוצים. לעבודה שלכם אין שעות מוגדרות, אבל אתם חוזרים בכל יום הביתה בשעות לא שעות, לפעמים העניינים נגררים עד אור הבוקר ואתם לא שבים הביתה בכלל. זמן להיות עם הילדים אין לכם, גם מהזוגיות נגבה מחיר, וכשאתם חושבים בלב שזה חשוב ובאתם לעבוד יטחו בכם מכל עבר שאתם שם בשביל כבוד. כבוד וכסף. לכו תסבירו שכבוד זה לא וכסף אתם יכולים להשיג יותר בעבודה אחרת. יאמרו עליכם שאתם שולחים יד בלי שרואים בקופה הקטנה או הגדולה של מקום העבודה.

דמיינו לעצמכם שכל מי שעובד במקום העבודה שלכם מוחרג באופן רשמי מהלכות שמירת הלשון של החפץ חיים, כל החוקים היפים האלה והזהירות בכבודם של אנשים לא רלוונטיים אליכם. אפילו מי שמתאמץ ממש להקפיד, פטור כשזה מגיע אליכם. אין יום מנוחה בעבודה שלכם, כי היא עבודה חיונית. ואף שאתם שומרי שבת שוב ושוב תופרע סעודת השבת או התפילה בהודעה בהולה, קבלת החלטה שאינה סובלת דיחוי, ולפעמים בנסיעה דחופה. בשבתות שעוברות עליכם בשקט יחסי אתם יכולים לשמוע את השכנים מגלגלים את השם שלכם בשולחן השבת שלהם, טוחנים עד דק את שמכם הטוב. הילדים שלכם שומעים בבית הספר, לפעמים אפילו בגן, כמה אתם מושחתים ורשעים, אסון לישראל ושאר עניינים. בהתחלה לא רצו לחזור יותר לכיתה שבה מדברים ככה, אחר כך התרגלו לשמוע ולבלוע. וכן, יש בעבודה הזאת פרסום, בעיקר פרסום שלילי. מקללים אתכם כמו את שופטי הכדורגל, אבל זה לא עובר אחרי תשעים דקות.

כמה מכם שורדים בעבודה הזאת יותר משנה? אני לא הייתי שורד יותר מכמה שבועות. ונניח שיש בעבודה תחושת שליחות והזדמנות לעשות דברים גדולים - כמה מכם מוכנים לספוג את כל הרפש הזה בשביל לממש את השליחות? כשלעצמי התשובה ברורה - אין סיכוי שאני עומד בזה. אני מניח שאני לא היחיד, מה שלא מפריע לרבים מאיתנו לחרף ולגדף פוליטיקאים שעומדים בזה, לזלזל ולהקניט, לדקור אותם בחיצי לשון משוננים. לי אין אומץ ללכת לשם ולממש את הערכים שאני מאמין בהם, אין לי את הכישורים ואת תודעת השליחות, וכן, גם את

איור: אאל נרד



לפני כמה שנים, באחד מגלגוליה של מפלגת הבית היהודי, קיבלתי טלפון מהרב צפניה דרורי שליט"א. הוא היה חלק מצוות שהיה אמון על קביעת הרשימה לבחירות, וספק הציע ספק הודיע לי שבכוונתו לשבץ אותי במקום השלישי ברשימה לכנסת. אני זוכר שאמרתי לו: "חשבתי שהרב אוהב אותי". הוא אמר: "לכן אני מציע"

המסירות והנכונות להקריב ולשלם מחיר. ולכן אין לי זכות לשבת על היציע וללעוג לשחקנים במגרש הפוליטי שהורידו את האימונית, ויתרו על העצות מהיציע ונכנסו להשפיע.

חשבתי שהרב אוהב אותי

למען האמת, העבודה הזאת, החשובה והמבוזה שלא בצדק, דווקא הוצעה לי בעבר. היה זה לפני כמה שנים באחד מגלגוליה של מפלגת הבית היהודי. קיבלתי טלפון מהרב צפניה דרורי שליט"א. הוא היה חלק מצוות שהיה אמון על קביעת הרשימה לבחירות, וספק הציע ספק הודיע לי שבכוונתו לשבץ אותי במקום השלישי ברשימה לכנסת. אני זוכר שאמרתי לו: "חשבתי שהרב אוהב אותי". הוא אמר: "לכן אני מציע". אבל אני סירבתי. אמרתי: "מי שאוהב מישהו, לא זורק אותו לזירה הפוליטית". הוא ביקש שאתייעץ ואחשוב, אבל אני לא רציתי להניח לפיתוי להיכנס בדלת.

אחר כך הוצע המקום השלישי לאורי אורבך, אני מניח שהרב דרורי עמד מאחורי הפנייה הזאת. כך עם ישראל הרוויח פעמיים - גם ניצל מחסר התאמה כמוני, וגם זכה באחד מהפוליטיקאים ישרי הדרך והמוסריים ביותר שהיו בכנסת ישראל. ומי הפסיד? התקשורת הישראלית, שאיבדה את אחד הדוברים הכי חדים, נעימים ועמוקים. האיש שהצליח לגעת בליבם של אברי גלעד ועירית לינור שבאו לתוכנית 'המילה האחרונה' עם אורי כיריבים פוליטיים, ובאורח פלא עברו צד. אני לא מכיר איש שיחה ואיש ויכוח כאורי אורבך, בלי הרמת קול, בהרבה כבוד ובחוכמה עמוקה, שמצליח לעשות מה שלא יעשו אלפי צעקות באולפנים ובמליאה. אבדה.

במופלא ממני

לאמונה אלוך יש ספר נפלא, שמתכתב עם סיפור חייהם של רבי יוחנן וריש לקיש, הוא נקרא 'במופלא ממני'. אחד הדברים היפים בסיפור הזה הוא שברגעי ההכרעה של בחירה משנת חיים הסופרת מספרת בפרק אחד מה היה קורה אילו הדמות הראשית הייתה בוחרת בחירה אחת, ובפרק השני היא מספרת מה היה קורה אילו הייתה בוחרת בבחירה האחרת. זה מעורר המון מחשבות על הבחירות שלנו. מדי פעם אני משתעשע במחשבה מה היה קורה אילו הייתי אומר לרב צפניה כן, אבל המחשבה הזאת לא באמת משעשעת, זה היה נגמר לא טוב. אני מבין שהוצע לי המקום ברשימה בגלל יכולת דיבור, אבל בעיניי זה לא מספיק, ובין יכולת דיבור והתנסחות להנהגה המרחק רב, עיין ערך המנהיג שהפך אותנו לעם, שהיה כבד פה ולשון.

הנני

אם באמת רוצים להרים את קרנם של הפוליטיקאים צריך לזכור שהרב חיים דרוקמן שירת את עם ישראל כחבר כנסת. עליו איש אינו יכול לטפול מחשבות של אינטרס או השחתה, גם מתנגדיו האידאולוגיים יודו שמדובר באדם ללא רבב. מי שהצליח להיות תלמיד חכם, מנהיג ציבור, ראש ישיבה, מחנך ואיש משפחה, ידע לשמור על כל אלה גם בעת מילוי תפקידו הציבורי. לאחרונה יצא ספר עב כרס ועב משמעות בשם 'חיים שניתנו במתנה' - סיפורי חיים מעדויות מגוונות שהעלה על הכתב עומר פדור. בנוהג שבעולם לא ראוי להמליץ על ספר לפני שמסיימים לקרוא אותו, אבל על הספר הזה אני ממליץ בכל פה עוד לפני שהתחלתי. לקרוא ולהידבק. ●

מוקדש לע"נ
סמל יונתן אהרן גרינבלט הי"ד

שיעורים בנושא "סוגיות חינוכיות בתנ"ך"

• 058-7537884 • kenes-tanach.org : להרשמה



יאייר יעקובי
jacobi.y@gmail.com

משחק אבוד

Yair Jacobi
@YairJacobi

בכיתות של רומאים המורה באה בתחילת היום ואומרת לילדים: היום כולם מחריבים דגמים של בית המקדש. וככה כל היום הילדים מחריבים ומחריבים, ואז בסוף היום המורה באה ולעיני הילדים ההמומים בונה מחדש את כל הדגמים המנותצים וכל הילדים בוכים. ואז היא אומרת להם: הנה עכשיו אתם מבינים מה זו גאולה

ראיתי עם הבנים שלי ספרד-פורטוגל. עשינו קצת תחקיר לפני כן, כדי לראות אם יש איזה שחקן אוהד ישראל באחת הנבחרות כדי שנוכל להיות בעדה. יצא שאנחנו בעד אסטרואיד שיפגע במגרש וייקח איתו את כל מבקשי רעתנו

כשהייתי קטן הייתי מתבלבל בין שלושת השבועות (התקופה) ובין שלוש השבועות (המדרש על שיר השירים), ולכן תמיד בין י"ז בתמוז לתשעה באב הייתי מקפיד לא למרוד באומות העולם. מוזיקה אגב שמעתי חופשי. תקופה מבלבלת

- לכל הרוחות.
- אבל אבא, משהו בטח אפשר לעשות. אולי מגיל צעיר לשנות את ההרגלים הרעים של השחקנים.
- אתה מתכוון לחנך?
- כן.
- אתה מרגיש שאתה חי במדינה מחנכת?
- כן.
- תזכיר לי מה עשו אצלכם לכבוד חודש העברית?
- נתנו לנו לראות בשיעור חברה את הסרט חגיגה בסנוקר.
- יפה.
- אז איך זה שבג'ודו למשל אנחנו כן טובים?
- כי בג'ודו לא צריך לשתף פעולה, חמוד שלי, שזה עוד משהו שאנחנו לא טובים בו. ג'ודו זה ישראלי אחד עצבני שיודע שהוא צריך לתת את כל מה שיש לו בארבע דקות מקסימום בלי להתחשב באף אחד. זה בול בשבילנו. אם קרב ג'ודו היה חמש דקות גם בזה היינו נכשלים.
- הבנתי.
- אנחנו לא בנויים למרתון. אנחנו עם של ספרינט.
- אז אנחנו טובים בריצת מאה מטר?
- אל תצחק אותי ילד, מה פתאום. אל תשכח שצריך להתאמן. אנחנו לא בקטעים האלה של להתאמן.
- אז לא הבנתי.
- אנחנו כעם בנויים ללחימה אינטנסיבית, קצרה ומאולתרת שלא דורשת המון הכנה מראש או משמעת לתוכנית סדורה, כי אין כזאת. בזה אנחנו אלופים, מנצחים בכל פעם.
- אנחנו עדיין מדברים על ספורט?
- בטח בטח, על מה עוד אפשר לדבר.
- אז מה עושים?
- מתיאשים.
- אבל עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה.
- אבל זו דרך ממש ארוכה ילד. והיא גם חסומה בגלל עבודות בכביש ובולענים ואם עוברים אותם אז יש צוק שנופלים ממנו בפלייאוף נגד דנמרק.
- אז בלתי אפשרי.
- שמע, יש סיכוי ממש קטן אם נצליח לצמצם את העולם ל-15 מדינות. אבל זה המון מדינות להשמיד רק בשביל לעלות למונדיאל. נראה לי טיפה מוגזם.
- אז לא נהיה במונדיאל אף פעם.
- בדיוק.
- אז מה כן?
- חידון התנ"ך העולמי ביום העצמאות. שם אנחנו נותנים בראש.
- ויש שם את מסי?
- אבשלום קור.
- אני אראה חגיגה בסנוקר.
- אמרתי לך שאנחנו לא יודעים לחנך. ●

- אבא?
- כן חמוד.
- מתי ישראל תהיה במונדיאל?
- אף פעם חמוד.
- אף פעם?
- אף פעם.
- איך אתה יודע שאף פעם? אף פעם זה מלא זמן.
- ובכל זאת. לא יהיה, לא יקרה ואל תפתח ציפיות.
- אבל במונדיאל יש עכשיו 48 נבחרות.
- יכולים להגדיל את המונדיאל גם ל-250 נבחרות, אנחנו לא נעלה. גם אם אנחנו נהיה המארחת של המונדיאל נצליח להישאר בחוץ.
- מה, כי כולם אנטישמיים?
- הלוואי בגלל האנטישמיות! הלוואי שמה שהיה עומד בינינו ובין המונדיאל זה שנאה על רקע שיוך אתני. הלוואי. חלום שלי. שונאי ישראל היו מתים להחרים אותנו בכדורגל, אבל הם לא מקבלים את הצ'אנס. לדעתי, אגב, זה רק גורם להם לשנוא אותנו יותר.
- אז לא נהיה במונדיאל.
- נכון. בקושי למכביה אנחנו עולים וזה אירוע ליהודים. לא יקרה.
- אבל למה?
- כי זה לא בשבילנו.
- כי אנחנו היהודים יותר אנשי רוח כזה? עם הספר?
- אה... לא יודע אם זה מה שעוצר אותנו. אני לא חושב שאוסקר גלון ודור תורג'מן מפשלים בנבחרת כי הראש שלהם בסוגיה סבוכה בחולין.
- אז למה מפשלים בנבחרת?
- כי אין לנו את זה.
- מה אין לנו?
- אופי.
- אה.
- ויכולת התמדה.
- אוקיי.
- וכושר.
- בסדר.
- ומשמעת. משמעת זה חשוב, גם זה אין לנו.
- אבל יש לנו כישרון!
- עם כישרון לא הולכים למכולת, ילד.
- אבל אמא אומרת שאתה סופר מוכשר.
- היא צודקת ובאמת אני לא הולך עם זה למכולת. הולכים פעם בחודש לאושר עד וקונים בזול את כל הפסטות עם המותגים המפחידים שאף אחד לא מכיר.
- אוו ווה.
- אני די בטוח שהפסטות שלנו הן 72 אחוז בריסטול.
- אולי אתה פשוט לא מבשל אותן מספיק זמן.
- תירגע מהר או שאין יותר במבה לולו.
- יש!

"בג'ודו לא צריך לשתף פעולה חמוד שלי. שזה עוד משהו שאנחנו לא טובים בו. ג'ודו זה ישראלי אחד עצבני שיודע שהוא צריך לתת את כל מה שיש לו בארבע דקות מקסימום בלי להתחשב באף אחד. זה בול בשבילנו. אם קרב ג'ודו היה 5 דקות גם בזה היינו נכשלים"

מכון המקדש מנמין אתכם -



כנס ה-46 לחקר המקדש

חידוש העבודה במקדש - התפתחויות חדשות

יום שלישי כ"ט תמוז תשפ"ו 14.7.26
בתארוכת מכון המקדש, משעה 17:00 עד 20:30



17:00 דברי פתיחה הרב מנחם בורשטיין מכון פול"ה

17:10 מצגת: גילויים חדשים בדרך עולי הרגל למקדש הרב אורי יצחק חריטון

18:00 חשיפה: פרה אדומה בגליל: שאלות ופתרונות הרב עזריה אריאל

18:30 חשיפה: גילוי האפרסמון וצמחי הקטורת החוקר גיא ארליך

19:00 חידוש העבודה במקדש בהעדר מחצית השקל הרב ישראל אריאל

19:30 מזבח אבנים שלמות - חידוש הלכתי - טכנולוגי הרב אורי אנגלרד

20:00 סרטון: חידוש העבודה במקדש בימי בית שני

20:05 מקום שריפת הפרה בהר הזיתים הרב יהושע פרידמן

20:30 מעריב



הכנס יסודר בשידור חי בערוץ היוטיוב של המכון, ניתן לסרוק את הברקוד:

לפרטים: 02-626-4545 | עזרת נשים פתוחה | הכניסה חופשית



דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

חילוץ חושים

זו בסך הכול הייתה אי הבנה מצערת שנבעה מהרצון להישאר מאחור כדי להיות בראש המחנה. באמת לא ברור על מה ולמה הביקורת

ואתם מבקשים לשבת בנחת בזמן שאחיכם כורעים תחת הנטל? איך אתם לא מתביישים?"
"תראה", אמרו אנשי המשלחת, "אם לא נקבל פטור מוחלט נעבור לפסים אלימים. למען התורה כמובן".
"כמו קורח ועדתו שפירקו את העם בשם הדמוקרטיה? עוד לא הבנתם לאן מובילה סרבנות?"
"חס ושלום, אנחנו לא מסרבים".
"אלא?"

"לא מתנדבים לשרת".
"למלחמת מצווה הכול יוצאים", פסק משה, "תצטרפו או שתישאו בתוצאות".
בעיני הנציגים השתקפה ההבנה שהגיע הזמן לחתוך הפסדים. "כמו שאמרנו", אמר נציג שבט ראובן, "חלה אי הבנה מצערת, פשוט קצת התבלבלו לנו החושים".
"אנחנו ניהלץ חושים", הבטיח נציג שבט גד, "נלך בראש המחנה, אין שאלה בכלל".

"רק שיהיה ברור", אמר משה, "אנחנו נקבע את זה בתנאי בני גד ובני ראובן לעיני כל העם - תיתנו, תקבלו. לא תיתנו, לא תקבלו".
"בוודאי, זה מה שהתכוונו", אמרו הנציגים והלכו לשפצר ציוד כדי להיחלץ חושים ולהיות החלוצים ההולכים בראש המחנה. אבל רק בינתיים, עד שיגיע יום שבו לעם לא יהיה מנהיג בשיעור קומתו של משה ושני הצדדים הפוליטיים ממש יצטרכו אותם בקואליציה. כשזה יקרה, הם יחושו להיחלץ מהאילוץ להיחלץ חושים ולחוש חלוצים. ממילא חלוצים כבר לא כובשים את הארץ, רק שערסם במונדיאל.

מסי רץ, מוסי רו

חמש הערות לשבוע הרביעי של המונדיאל:

- כדורגל, וספורט בכלל, אמור לשקף הוגנות, קבוצתיות, כבוד הדדי. כמה מאכזב לראות שחקנים שביחד עם הכדור בועטים גם בערכים הספורטיביים. למשל מסי ששחרר בעיטת עונשין כשהשווער של כף ורדה עדיין סידר את החומה שלו. או אמבפה שלעג לשוער של פרגוואי רגע אחרי שהכניע אותו. לא אלו הערכים שצריך להנחיל לדורות הבאים. אולי בגלל זה המשחקים מתקיימים מאוחר בלילה, כשהילדים כבר ישנים.
- אגב ספורטיביות, המתמודד הנצחי לכנסת מוסי רו יצא בביקורת נוקבת על זה שאף אחד לא דיווח שאלופת איטליה, אינטר מילאנו, מוכנה לשלם 30 מיליון אירו כדי לצרף אליה את ענאן חלאילה מסכנין. בגלל שהוא ערבי וכולנו גזענים כמובן. יש רק בעיה פצפונת: לשחקן המוכשר קוראים ענאן חלאילי, והוא לא שחקן בסכנין אלא במכבי חיפה, בנבחרת ישראל ובשר של חנן בן ארי. וכתבו עליו בהרחבה ובאהדה למרות שכולנו גזענים. יש בסכנין חלאילה אבל קוראים לו חאלד, הוא משחק היום במכבי טמרה מליגה א' צפון ובו, למרבה הצער, אינטר פחות מתעניינת. בקיצור חלאילה לא חלאילי, מוסי לא מסי, ושוב מסתבר שבשמואל לא רוצים אמת, רוצים להתעמת.
- אורי לוי מ'כאן 11' שאל בערבית את מוחמד סלאח מי יותר גדול, הוא או מוחמד טריקה? שזה יפה, כי מדובר בשני שחקני כדורגל מצרים שמתחרים ביניהם מי יותר מתעב אותנו. בגלל זה לוי לא אמר שהוא מישראל, אחרת סלאח היה מנפנף אותו. טוב לדעת שהשידור הציבורי משתמש במאות המיליונים שהוא מקבל מאיתנו כדי להתחנף לאויביו, ואפילו לא מתיימר לייצג אותנו.
- ארצות הברית זה ככה: פותחת חזק, מאיימת, תוקפת, מתחזקת משבוע לשבוע, ואז בבת אחת קורסת בתצוגה מביכה והולכת הביתה עם הזנב בין הרגליים. האם דיברתי עכשיו על התבוסה הכואבת לבלגיה, או על ההשפלה העצמית מול איראן?
- בשקט בשקט מתקיימת פה כבר שבוע המכביה, שמאחרת ספורטאים יהודים מהעולם בתחרויות שהמטרה בהן היא פחות לנצח ויותר לחבר את יהודי התפוצות לארץ. אז נכון, זה לא מסעיר כמו השאלה הגורלית האם מלך השערים יהיה מסי, אמבפה או מישהו בלתי ספורטיבי אחר. אבל אולי, רק אולי, זה טיפ־טיפה יותר חשוב לעתיד העם היהודי. ●



פחות לנצח, יותר לחבר את יהודי התפוצות לארץ. טקס פתיחת המכביה

"גזרת הגיוס?" נחרד משה, "תגידו, אתם נפלתם על הראש? הגזרה האמיתית הייתה בגלל המרגלים שהסיתו את העם נגד הכניסה לארץ. גם אתם רוצים לזרוע פלגנות ולהמיס את לב אחיכם?"

יכול להיות שהכול התחיל בשעת ערב מוקדמת, כשמשלחת של בני גד ובני ראובן התדפקה על אוהלו של משה רבנו וביקשה פגישה דחופה. "בבקשה רבותי", יצא אליהם העניו מכל אדם, "במה אני יכול לעזור?"
"עטרות ודיבון ויעזר ונמרה וחשבון ואלעלה ושכם ונבו ובעון", אמרו ראשי המשלחת.
"מה הפשט?"

אחד מנכבדי שבט גד פסע צעד אחד קדימה. "לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור שניים מקרא ואחד תרגום", ציטט האיש, "ואפילו עטרות ודיבון".
"אני מכיר את הגמרא הזאת", השיב משה, "אבל מה אתם רוצים להגיד?"

"שאנחנו צריכים לשבת וללמוד תורה".
"שכוייח", אמר המנהיג הדגול, "בשביל זה באתם?"
ראשי המשלחת הביטו אלה באלה. "קרתה אי הבנה מצערת", כחכה בגרונה אחד מנציגי שבט ראובן, "שמועה עקשנית טוענת שאדוני רוצה לגייס אותנו לצבא".

"נכון, יהושע הורה על גיוס כללי לקראת הכניסה לארץ".
"או", אמר נציג שבט גד, "על זה בדיוק רצינו לדבר איתך".
"אין פרוטקציות", עצר אותו משה, "אם אתם רוצים יחידות מוכחות תצטרכו לעבור גיבושים כמו כולם".
"אז זהו", אמר נציג שבט ראובן, "לגבי ה'כמו כולם'..."
"אנחנו לא רוצים לעבור את הירדן עם כולם", אמר הגדי.
"למה?"

"כי אנחנו לומדים תורה. רוצים להישאר בעטרות ודיבון בלי שיפריעו לנו".

"האחיכם יבואו למלחמה ואתם תשבו פה?"
"איזה צירוף מקרים", התרגשו בני גד ובני ראובן, "זה בדיוק הפסוק שהדפסנו על הפשקווילים".
"אילו פשקווילים?"

"נגד אלה שנשארים בבית במקום להיכנס איתנו מתחת לאלונקה במאבק נגד גזרת הגיוס. זו הרי מלחמת מצווה".
"גזרת הגיוס?" נחרד משה, "תגידו, אתם נפלתם על הראש? הגזרה האמיתית הייתה בגלל המרגלים שהסיתו את העם נגד הכניסה לארץ. גם אתם רוצים לזרוע פלגנות ולהמיס את לב אחיכם?"
"אנחנו רוצים שיעזבו אותנו בשקט".

"ומה יגידו שאר השבטים?"
"אדרבה, שלא יתגייסו".
"ומי יכבוש את הארץ?"
"שלא יתכבש".

"זה בדיוק מה שהמרגלים אמרו".
"זה לא אותו הדבר", אמרו בני גד ובני ראובן, "אנחנו לא מוציאים את דיבת הארץ רעה, רק מבקשים לשמר את הסדר הישן".
"זה בדיוק מה שהמרגלים רצו".
"הגיוס אסור מהתורה".

"אתם רוצים ללמד אותי מה כתוב בתורה שקיבלתי בהר סיני?"
"אתה רוצה ללמד אותנו מה ההשקפה שקיבלנו מרבותינו?"
"תגידו", הביט בהם משה בעיניו היוקדות, "יכול להיות שאתם עושים את התורה קרדום לחפור בה כי אתם אוהבים להיות בבית, עם הצאן והבקר וההרגלים הישנים?"

"אנחנו רוצים ללמוד תורה להצלחת עם ישראל", התנדנדו הנציגים בדבקות, "אנחנו הלב של העם, נושאי הבשורה ההולכים בראש המחנה".
"יפה, אז היחלצו חושים".

"כדי להיות בראש המחנה חייבים להישאר מאחור".
"איך זה מסתדר?"
"במופלא ממך אל תחקור".
"תקשיבו ותקשיבו לי טוב. עברנו ארבעים שנות נדודים, תלאות, ייסורים, נלחמנו ואנחנו עדיין נלחמים נגד האויבים שמקיפים אותנו. הלוחמים שחוקים, העם מותש, הצבא מתוח עד קצה גבול היכולת,

ז' באב תשפ"ו 21.7.26

כנס קטיף לאחריות לאומית

היכל התרבות - יד בנימין

תזוזת הלוחות הטקטונים החברה הישראלית על רקע ה-7/10

הכנס בהנחיית העיתונאיות שירית אביטן כהן, מוריה קור ועפרה לקס

פתיחת דלתות // 09:00

דברי ברכה: ליאור כלפה י"ור המועצה הציבורית, מרכז מורשת גוש קטיף
שי רייכנר, ראש המועצה האזורית נחל שורק // 09:30

דברי פתיחה: הרב יגאל קמינצקי, רב גוש קטיף

1x1 עם שר האוצר והשר במשרד הבטחון, י"ר הציונות הדתית ח"כ בצלאל סמוטריץ' // 10:00

10:25 // ציטויות בלי כיפה

הצצה למגמת "ההתחזקות" בקשר למסורת מאז פרוץ המלחמה
אבישי בן חיים - עיתונאי ופובליציסט, ערוץ 14
הרב דוד תורג'מן - ראש ישיבת דימונה

10:55 // 1x1 עם י"ר ועדת חוץ ובטחון, ח"כ בועז ביסמוט

11:20 // 1x1 עם מזכיר הממשלה עו"ד יוסי פוקס, מחבר הספר "גירוש בהכשר הבג"צ"

11:50 // לעלות בהר עם מעדר ומצלמה

שני יוצרים אשר תיעדו את מי שנאבקו להשיב את ההתיישבות היהודית בצפון השומרון. שיח עם היוצרים **אלי זינגר ויואב אליצור**

12:15 // מבחירה להשפעה

הדרג הנבחר מול המנגנון הבירוקרטי, כלים למשילות אפקטיבית
ד"ר רות קבסה, מומחית למדיניות ציבורית, פאנליסטית בערוץ 14
עו"ד שלמה פילבר לשעבר מנכ"ל משרד התקשורת

12:40 // הפסקה וארוחת צהריים (ניתן לרכוש מראש שובר לארוחה)

13:25 // חוזרים לשורשים

האם בהשפעת המלחמה יש שינוי בתפיסת ההתיישבות כאינטרס בטחוני וכערך ציוני?
אל"מ (במיל') **דובי שפלר**, ראש המועצה המקומית אפרת
ליאור בז, דור שלישי במטולה
ניר אמיתי, מנכ"ל מייסד עמותת חוות רימון

13:50 // מה שרואים משם לא רואים מכאן

שיחה עם שורדי השבי על ישראל שפגשו מחדש,
ועל הדרך שבה השבי שינה את נקודת המבט שלהם כלפי החברה הישראלית
בר קופרשטיין, פדוי שבי
שגב כלפון, פדוי שבי

14:15 // מחלוקת לשם שמים

מפגש עם מי שמסרבים להצטרף למעגל הפירוד ומנסה לייצר שיתוף למרות האתגרים
אייל פינס, מנכ"ל מכון מאיר
דני קוטן, תנועת מקורם
הרב קובי בורנשטיין, מנהל התוכן במרכז מורשת קטיף

14:45 // דברי סיכום: מיכה חדד, מנכ"ל מרכז מורשת גוש קטיף

זליגר שומרון

צילומים: לירון מלדובן, אריק סולטן, שרון גבאי, זיו קורן



עלות כרטיס: 30 ש"ח
שובר ארוחת צהריים: 35 ש"ח
לרכישת כרטיסים:

לפרטים ובירורים
מרכז קטיף: *8947

ללמוד אחרת יהדות ותרבות

« מכללת הרצוג מזמינה אתכם להצטרף לתוכניות לימוד ביהדות ולסדרות תרבות יהודית בקמפוס היכל שלמה בירושלים או באופן מקוון

בוקר לימוד היברידי לגברים ונשים בתנ"ך ובמחשבת ישראל

ימי שני « 09:30-14:15 » 30 ימי לימוד

פתיחת לימודים: ח' בחשוון תשפ"ז | 19.10.26

סיום הלימודים: ט"ז בסיון תשפ"ז | 21.06.27

« תוכנית שבועית מודולרית המאפשרת הרכבת מערכת לימודים בהתאמה אישית
« לימוד היברידי: השתתפות פרונטלית, צפייה בזום או צפייה בהקלטות (ניתן לבחירה מידי שבוע, ללא צורך בעידכון)



הרב אלחנן ניר "אורות הקודש" - היצירה העמוקה והמקיפה של הרב קוק	הרב אמנון בזק "שני נביאים - שתי דרכים": עיון בפרקי אליהו ואלישע	ד"ר יושי פרג'ון אחים וירבים - עיון בסיפורי יעקב ובניו בספר בראשית	שעה ראשונה 10:30-09:30
הרב אמנון בזק בדרך למלך: קריאה ספרותית בספר שופטים	הרב ד"ר דוד סבתו 'ולאום מלאום יאמץ': חכמים לנוכח האימפריה הרומית במדרש 'בראשית רבה'	הרב אלחנן סמט עיונים חדשים בפרשות השבוע	שעה שנייה 11:45-10:45
הרב ד"ר בני לאו רב אשי ותלמידיו - דור אחרון לאמוראי בבל	הרבנית ד"ר חנה הנדלר מפרשת השבוע למדרש ולחסידות	הרב אלחנן סמט אחרית ימי דוד ומלכות שלמה - סופו של ספר שמואל וראשיתו של מלכים	שעה שלישית 13:00-12:00
הרב ד"ר בני לאו משבטים לאומה: ספר שמואל א'	פרופ' הרב יהודה ברנדס גישות מתנגשות: קריאת עומק באגדה	הרב אלקנה שרלו עת מלחמה ועת שלום - יהושע הלוחם וישעיהו המנחם	שעה רביעית 14:15-13:15

פתוח לגברים ונשים

כל השיעורים המתקיימים לקהל הרחב באופן מקוון או היברידי יוקלטו ויהיו זמינים ללומדים בקורס באמצעות אתר הקורסים שלנו לצפייה בזמנם החופשי וללא הגבלת זמן « הנחת רישום מוקדם עד ה-15.09

סרקו את הברקוד
או היכנסו לאתר



להרשמה: 02-5889019 « אל תפספסו את חבילות הקורסים המשתלמות
במיוחד לכבודכם - אפשרות לרכוש חבילות רוחביות במחירים מפתיעים (לפי שעת השיעור)

לימודי תעודה מקצועיים

אבחון דידקטי והוראה מתקנת (מותאמת)



ריכוז אקדמי: ליאת דרמון

תכנית מודולרית המקנה כלים
להוראה, אבחון וקידום תלמידים
למורים בחינוך המיוחד והרגיל

**עד 3 תעודות מקצועיות
בשנת לימודים אחת**

- « איבחון דידקטי »
- « הוראה מותאמת בחשבון »
- « הוראה מותאמת בשפה »

« ימי שני » שעות בהתאם למסגרת
הלימודים הנבחרת



למידה מקוונת
מפגשים מקוונים בזום

מוכר לשנת שבתון ולגמולי הוראה

מנחי יוגה ברוח היהדות



בהובלת: יוסף חסידים והלית מיכאלי
עם נבחרת מרצים אורחים מומחים
מהשורה הראשונה
קורס הכשרת מנחי יוגה המשלב
את חכמת היהדות

**ייחודי
למכללת
הרצוג**

« מיועד למתרגלי יוגה המעוניינים להפוך
למנחי יוגה, אנשי חינוך וטיפול, ולכל מי
שמחפש/ת העמקה וחיבור משמעותי בין
גוף, נפש ורוח בדרך יהודית.

למסיימים בהצלחה תוענק תעודת "מנחה יוגה
בגישה יהודית הוליסטית" מטעם מכללת הרצוג.

« ימי חמישי » 21:00-16:00 « 200 שעות לימוד



למידה משולבת (היברידית)
שיעורים פרונטליים בהיכל שלמה,
ומפגשים מקוונים בזום

מוכר לשנת שבתון (שעות רשות)

יעוץ ופיתוח ארגוני למערכות חינוך וחברה תוכנית הכשרה שנתית



**מחזור
ג'**

זו ההזדמנות שלך לרכוש מקצוע
המשלב את הידע והניסיון הניהולי
שצברת עד היום, עם גישות וכלים
מותאמים מעולם היעוץ, תוך חיבור
בין תאוריה, למידת מקרים וכו'

עם טובי היועצים והמרצים
« ד"ר שי בן יוסף » הגב' הדא עמיר
« הגב' רינה שמיר דונר »
« ד"ר ליזי שמעוני הרשקוביץ »

התוכנית תתמקד בשלוש זירות ההשפעה של היעוץ:
המערכתית, הקבוצתית ובאמצעות הפרט

« ימי שלישי » 19:30-14:30 « 168 שעות לימוד



למידה משולבת (היברידית)
שיעורים פרונטליים בקמפוס היכל שלמה,
ומפגש זום סינכרוני אחת לארבעה שבועות

מוכר לשנת שבתון

לימודי ניתוח התנהגות יישומי (ABA)



**בראשות
ד"ר נתלי רולידר אגילה, PhD, BCBA-D
והגב' הילה שפיצר, MA, BCaBA**

התוכנית כוללת התנסות קלינית
באחד משלושת תחומי המיקוד:

- « ניתוח וטיפול בילדים על הרצף האוטיסטי »
- « לקויות למידה ומערכת החינוך הרגילה »
- « קשיים התנהגותיים בהתפתחות תקינה »

**ייחודי להרצוג - שילוב כלי AI חדשניים
המותאמים לתחום**

« ימי שני » 21:00-15:00 « 365 שעות לימוד



מוכר ע"י משרד החינוך בישראל
ואירגון ה ABAI הבינלאומי



למידה משולבת (היברידית)
שיעורים סינכרוניים בזום ומפגש פרונטלי
אחת לארבעה שבועות בקמפוס היכל שלמה

מוכר לשנת שבתון ולגמולי הוראה

סדרות תרבות יהודית

לומדים ומסיירים



**"וְיָהִי בַיּוֹם שֶׁפֶט הַשְּׁפָטִים" -
מסע בעקבות תקופת השופטים**



סיורים בשטח + הרצאות

עם מיטב המרצים מבית מכללת הרצוג ובריכוז
האקדמי של **חנניה רותם**.

אופן הלימוד בקורס בנוי ומשלב
הרצאות ערב בזום וימי סיור בשטח

הקורס משלב 8 ימי סיור בשטח
ו-7 הרצאות ערב בזום
« ימי שלישי »

« בהתאם לתאריך המצוין »
« לימוד עיוני: 21:45-19:30 »
« ימי הסיור: 19:30-07:30 »

ספרות (סמסטר א')
"תמיד יש ילד שמביט למעלה"
על ילדות ונוסטלגיה בשירה ובפרוזה
ד"ר אסתר הורביץ | ימי רביעי
« 12 מפגשים » 11:00-9:30 « מקוון »



ספרות (סמסטר ב')
רק עץ יָדִי נָטְעוּ - אהבת הארץ והתנ"ך
בשירתה של המשוררת רחל
ד"ר רחל עופר | ימי שלישי
« 12 מפגשים » 11:00-09:30 « מקוון »



ספרות ואמנות (סמסטר א')
מתחילות וממשיכות
לרקום חלומות
ד"ר אסתר הורביץ | ימי שני
« 12 מפגשים » 17:30-16:00 « פרונטלי »
מתאים לרוקמות חדשות וגם לבעלות ניסיון



ספרות (סמסטר א')
לצאת מהבור: כוחות נפש
והתמודדות בשירת זלדה - חלק ב'
ד"ר רחל עופר | ימי שלישי
« 12 מפגשים » 11:00-09:30 « מקוון »



אמנות (סמסטר א') +
יצירה, זהות וגלות: אמנות ספרדית
ואמנות יהודי ספרד - דיאלוג בין-תרבותי
הגב' יעל מאלי | ימי רביעי
« 12 מפגשים » 13:00-11:30 « פרונטלי + הקלטות »



היץ בראש טוב

החופש הגדול נתפס בעיני הורים רבים כאיום, אך עם קצת מחשבה והכנה מראש הוא יכול להיות מנוע של צמיחה למשפחה כולה. יועצים ומטפלים מגישים את עצות הזהב שלהם שיהפכו את החודשיים הבאים לאוסף זיכרונות משפחתיים מתוקים, וגם לתקופה של בגרות ונטילת אחריות // **צורית פניגשטיין**

"לכולם מרשים להישאר עד אחת בלילה"

אבינעם מאמין מאוד בעצמאות של הילד, "אבל יש דברים שהילד אינו מודע לסכנה שלהם. לכל משפחה יש קווים אדומים. אני לא הרשיתי לילדים שלי לקנות אופנוע. אני לא מוכן! זה קו אדום". יחד עם זאת, הוא מציע להורים להפעיל שיקול דעת, שכן ישנם שטחים אפורים שבהם אפשר להמליץ לילד, להסביר ולא לכפות. "אם לא מדובר במשהו מסוכן, למשל, או למרות שאני לא אוהב את העובדה שיחזרו באחת, אני בודק ומברר, וגם אם זה לא לכתחילה אפשר להסכים".

לכל בית כדאי שיהיו קווים אדומים עם התאמות לילדים ולסיטואציה. "לפעמים בולעים צפרדעים, אבל אם הבת תרצה לנסוע לכנרת, למשל, והיא ילדה שנראית לי מועדת, מחפשת אקשן, אז כן חשוב למנוע ממנה".

לבחור בדרך השלישית

גלית משקפת לנו מה קורה להורה ששומע את המשפט הזה: "באותו רגע, הרבה הורים מתלבטים. מצד אחד, באמת הגיע החופש הגדול, הילדים רוצים להרגיש את האווירה, להיות עם החברים וליהנות. מצד שני, אנחנו עדיין ההורים שלהם, ועדיין חשוב לנו לדעת שהם חוזרים בשעה שמתאימה לערכים של הבית".

"לא חייבים לבחור בין נוקשות לווייתור", היא מרגיעה. "אפשר לבחור בדרך השלישית - גמישות עם הנהגה. אם במהלך השנה קבעתם שעה מסוימת לחזרה הביתה, זה בהחלט טבעי ונכון שבחופש הגדול נהיה מעט גמישים יותר. את הגבולות החדשים נקבע ונסביר לילדים בשיחה רגועה, ולא באמצע ויכוח כשהם כבר עומדים ליד הדלת".

גלית מציעה ללכת לקראת הקטנים, ועם המתבגרים להחליט ביחד: "הדבר החשוב ביותר הוא לא רק השעה שתקבעו, אלא הדרך שבה תעבירו את המסר. אין צורך להתנצל ואין צורך לכעוס. כשהילד מרגיש שהקשבתם לצורך שלו, ובמקביל הסברתם בשקט ובביטחון למה חשוב לכם שיחזרו בשעה מסוימת, יהיה לו הרבה יותר קל לקבל את הגבול. ילדים לא צריכים הורים שמנצחים אותם. הם צריכים הורים שמקשיבים להם, מבינים אותם, ובאותה נשימה גם יודעים להוביל אותם באהבה ובביטחון".

"זאת עובדה שלכולם מרשים ואצלנו לא, אז מה?" שואלת זיוה, "מה זה מפעיל כך כשהילד מטיח את זה?". בשלב הראשון, היא מסבירה שוב, מבררים ומנקים את הרגשות והמטענים שמאיימים עליי, ואז מתפנים לילד ממקום נקי ומודע יותר. עכשיו אפשר לעסוק בפער האמיתי שעשוי להתעורר בין

הכללים בבית לסטנדרטים החברתיים בחוץ. "קודם כול, כדאי להיות במקום שבו אין פער גדול מאוד בין הדרישות של הבית לנורמה החברתית. אם אתם גרים במקום שלכל הילדים יש סמארטפון בגיל הרך, לא הוגן לצפות מהילד להיות עם טלפון בסיסי בישיבה התיכונית. בכל סביבה ילד יכול למרוד, אבל לפחות זה יהיה מסונכרן יותר".

יחד עם זה, תמיד יהיו הבדלים בין בתים, ובין הבית שלנו לחברה. "אנחנו מגדלים ילדים לפי הכללים שאנחנו מאמינים בהם. כשלכולם מרשים להישאר בחוץ עד אחת בלילה ואתם חושבים שזה לא נכון, זה מאתגר. אני מציעה להיות עם הילד בקושי. אפשר לדבר, אבל לא תמיד יש טעם בהרצאות שלנו, ויכול להיות שהוא עדיין יתאכזב. זה באמת מתסכל שכולם נשארים בחוץ עד מאוחר ואנחנו לא. אני מציעה לחבק 'כאיש אשר אימו תנחמנו', צער הוא צער".

זיוה לא נכנסת להמלצות איך לנהל את הבית מבחינה ערכית, אבל אחרי שקבעתם מה עמדת הבית, צריך לעמוד מאחורי האמונה שלכם בטובת הילד, וחשובה לא פחות החוויה שלו. "הילד לומד שההורה נמצא שם בשבילו תמיד, מתוך ביטחון, השראה וקשר. חלילה לא מתוך זלזול ובוז. כך הוא לומד איך בונים עולם פנימי. לא מתוך התנשאות והתנגדות, אלא ממקום טוב".

גם בנושא הזה, אבינעם מתחיל באמון: "צריך להאמין בילד שהוא יצליח לעמוד בלחץ החברתי. אגב, בדרך כלל מתברר ש'כולם' זה רק שתי חברות, או שזה בקושי חבר אחד, וגם לו ההורים הרשו כי הוא אמר להם 'ש'לכולם מרשים'... אבל גם אם אכן כולם עושים משהו שמזיק לילד, צריך להציב גבול".



**אבינעם מימון: "צריך
להאמין בילד שהוא
יצליח לעמוד בלחץ
החברתי. אגב, בדרך
כלל מתברר ש'כולם'
זה רק שתי חברות"**



"משעמם לי!"

גלית גלבוע: "איזו תחושה מדהימה בשביל ילד להרגיש שהוא בנה לעצמו קיץ שהוא גאה בו!"

הקיץ? יש משהו חדש שרצית ללמוד? אולי להתנדב פעם בשבוע? אולי לעבוד ולהרוויח כסף? יש משהו שהיית רוצה לקנות בעצמך? כמה כסף אתה רוצה לחסוך? מה יעזור לך להגיע ליעד? יש מקצוע שהיית רוצה לחקור לקראת השנה הבאה? יש פרויקט שהיית רוצה לעשות בחדר שלך? אולי ללמוד גיטרה? בייביסיטר? עבודה במשתלה? עזרה בקייטנה? השאלות האלה עשויות לגרום לילד להבין שהחופש הגדול הוא לא רק זמן שצריך להעביר איכשהו, אלא זמן שאפשר לבנות, להתחדש ולגדול בו."

גלית אוהבת לשאול מתבגרים איך ירצו להסתכל לאחור על החופש: "תרצה לדעת שרק העברת את הזמן, או שהרווחת כסף, למדת משהו חדש, חווית, טיילת, פגשת חברים חדשים או עזרת לאחרים? איזו תחושה מדהימה בשביל ילד להרגיש שהוא בנה לעצמו קיץ שהוא גאה בו."

עם זאת, היא מדגישה, חשוב לא להפוך את החופש הגדול לעוד רשימת משימות. "גם חופש הוא ערך. זה בסדר לישון יותר. זה בסדר לשכב לפעמים על הספה. זה בסדר שיהיו ימים רגועים יותר. לא כל רגע צריך להיות מתוכנן". לדבריה, "המטרה שלנו היא לא לגדל ילדים בעשייה, אלא לגדל ילדים שיודעים לבחור. שיודעים לאזן בין מנוחה לעשייה, בין כיף לאחריות, בין זמן לעצמם ובין תרומה לאחרים."

גלית מציעה לא להיות עסוקים רק בחינוך, אלא בבניית קשר, ביצירת זיכרונות מתוקים שיגרמו לילדים להרגיש שייכים. "אפשר להכין ביחד עוגה, לטייל, להתנדב, לאכול גלידה. אפשר לבשל לשבת עם מוזיקה כיפית ברקע". וגם היא מציעה להאמין בילד: "האמון הוא אחת המתנות הגדולות ביותר שאנחנו יכולים לתת לילדים שלנו."

גם להציע: יש לנו ספרים וחומרי יצירה זמינים. יש חוץ, חברים, משחקים. אחרי שענית לילד, הוא לא ישאל עוד הרבה פעמים. ילדים לומדים מהר". אבינעם מגדיר את תפקיד ההורה: "אנחנו רוצים ואף חשים את החובה לתת לילד מזון, חום, אהבה, קורת גג, תורה ומצוות ודרך ארץ. אבל אנחנו לא משרד התעסוקה ואנחנו לא שופטים, עורכי דין ומגשרים. זה לא התפקיד שלנו. וכשהורים ישחררו את האחריות לתעסוקה, אתם לא תאמינו איזו יצירתיות נובעת מהילדים. הצגות, כתיבה, משחקים. זה קשור לאמון. אני מאמין בפוטנציאל של הילד ואז קורים דברים מקסימים."

אבינעם מציע להתייחס לילד ולתמוך בו לפי היכולת: "כשילד צעיר צריך להדריך אותו, להקריא סיפור, לשחק בפלסטלינה - והעיקר זה האמון. ילד גדול יותר מסוגל להסתדר בעצמו. ככה בונים אצל הילד את האמון בעצמו, את היכולת, הביטחון והרצון."

הוא נותן דוגמה: "כשהילד חדש בגן, אמא שלו תלווה אותו. אם היא תרחם עליו ותלווה אותו לאורך זמן רב, הוא יפתח תלות. אם היא תשחרר - הוא ייאלץ להתמודד לבד. החוויה של התמודדות עם העובדה שהיית לבד והייתי צריך למצוא את הכוח בעצמי, בונה את האני הפנימי שלי. ביכולת הזאת אני אשתמש בהמשך בשיעור חשבון בכיתה ד', כשלא אבין את החומר. אדע לבקש עזרה, אשקיע ואצליח. אשתמש ביכולת להסתדר בעצמי גם בתיכון, ובהמשך הדרך גם בצבא ובחיי הנישואין. דווקא אתגרים בונים את האני הפנימי". אבינעם מציג גם את משל האופניים: "אבא לימד אותי לרכוב על אופניים, הוא ליווה אותי בהתחלה אבל לאט לאט שחרר. בהתחלה נפלתי ובהדרגה למדתי להתייבב לבד."

גלית מציעה להסתכל על הדברים אחרת: "ואולי זו בכלל לא בעיה, אלא הזדמנות? הילד אמר שמשעמם לו. לפעמים המילים האלה מצליחות להלחיץ אותנו יותר ממה שהן מלחיצות את הילדים. אנחנו מיד מתחילים לחשוב: אולי אני לא מעסיקה אותו מספיק? אולי אני צריכה למצוא לו עוד פעילות? אולי כדאי שניסע למקום כלשהו? אולי נקנה משהו? וכך, בלי לשים לב, אנחנו הופכים להיות צוות ההפקה של החופש הגדול."

היא מזמינה אותנו לשנות את נקודת המבט. "כשהילד אומר 'משעמם לי', הוא לא מבקש שנפתור לו את הבעיה. הוא פשוט עוד לא למד מה עושים עם שעמום. והאמת? זו מיומנות חשובה מאוד לחיים. כי החיים לא תמיד עמוסים בגירויים. יש רגעים של שקט ושל הרעיונות הכי יפים, היצירתיות, האחריות והיוזמה."

בפעם הבאה שהילד מתלונן, ממליצה גלית, אל תמהרו לרוץ ולפתור את הבעיה, אך גם אל תבטלו את דבריו. "במקום זה, שבו לידו ותשאלו אותו בסקרנות: בוא נחשוב יחד, איך היית רוצה שהחופש הגדול שלך ייראה? לא מתוך לחץ או ביקורת, אלא מתוך אמונה שהוא מסוגל לחשוב, לחלום ולתכנן."

היא מציעה לעשות את השיחה הזאת כבר בתחילת החופש. "אפשר לשאול: מה היית רוצה להספיק

"מה קורה לך כשהילד אומר את המשפט הזה?" כך שואלת זיוה מאיר על כל משפט של הילד שגורם לך לאי נוחות. "כדאי להבין מה זה מציף בהורה. מה קורה לי כשהילד משתעמם. האם זה מעיד שנשלת? האם זה גורם לי להרגיש שאולי לא עשיתי מספיק? שאני הורה לא טוב? אולי משהו בילד לא ממוצה, לא ממומש? אולי משהו לא בסדר עם הילד שלי?"

לזיוה חשוב לפתוח ולומר שכל רגע מועד שעשוי להפוך לפלונטר, משבר, כעס, דחייה או ניתוק - הוא גם רגע עם פוטנציאל גדול לריפוי בקשר, אם רק נהיה מודעים ונפעל נכון. "במקום שההורה יאשים את עצמו או יכעס על הילד המתלונן, כדאי להגיב מתוך מודעות". היא מציעה לבדוק האם מה שמעורר בנו הילד נובע ממשקעים של ההורה. "כדאי לא לפחד מרגשות קשים. לברר למה זה מאיים, מה קרה. זה בדרך כלל פוגש את ההורה כשהיה ילד. הברור הזה עשוי לנקות את הצנרת ואת מערכת היחסים."

זיוה מציעה תמיד פתרון אחד לפתיחת חסימות: "ברגע שהאיום מוסר, אפשר להתקדם. חשוב שהילד ידע שאני איתו, בצד שלו, מצטערת איתו שמשעמם לו ומוכנה לחשוב ביחד איך פותרים את הבעיה. אפשר להכין רשימה של מטלות ודברים כיפיים שרוצים לעשות. אפשר לסדר ארון, לצאת לאכול גלידה. חשוב להיות איתו במצוקה. לא להגיב מתוך כעס, דחייה או רגש שלילי אחר."

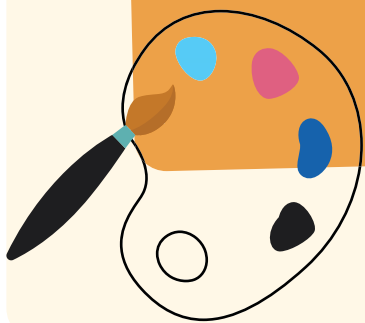
החופש הגדול יכול להיות הזדמנות. זיוה מציעה לחשוב מראש כדי לפעול נכון, וכבר לפני החופש לעשות תוכניות, להירשם לסדנאות ולמפגשים וגם להיעזר. "אף הורה לא יכול לעשות הכול ולהפעיל לבד". אבל היא גם מזוהירה מראש: "לא להיבהל, יהיו רגעים של חוסר שביעות רצון."

החופש לא מאיים על זיוה: "החופש הוא הזדמנות לקטוף את הפירות של מה שעבדנו עליו כל השנה". היא מציעה להורה לדאוג לעצמו: "אם אמא מרגישה כאוס, כדאי לה לטפל בעצמה. אמא שמשקיעה בעצמה, עשויה לפתור בעיות אצל הילד. כמו מסכת חמצן במטוס, המבוגר צריך קודם כול לדאוג לעצמו למסכה ורק אחר כך לטפל בילד". הכלל הוא "ככל שהורה במצב נפשי ורגשי טוב יותר, הוא משפיע טוב על הילד. אמא שהיא בטוב היא מתנה אדירה לילדים."

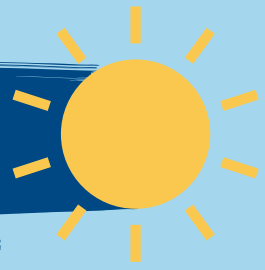
"אנחנו לא משרד התעסוקה"

אצל אבינעם מילת המפתח היא אמון. "אנחנו מאמינים שילד יש רצון לעשות דברים משמעותיים, ושיש לו יכולות רגשיות, קוגניטיביות וחברתיות". אבינעם מאמין גם בהורים, שיודעים בדרך כלל מה טוב ומה נכון לילדים שלהם, "גם אם הם טועים לפעמים. במקרה כזה יש שלושה שותפים באדם: אביו, אימו והקדוש ברוך הוא, שהוא השותף הבכיר שיתקן את מה שאנחנו אולי קלקלנו."

לדבריו, אין סיבה שילד לא יעסיק את עצמו. "אם משעמם לילד, אני אומר: יופי! תמצא מה לעשות. אפשר



"למה לקום לתפילה? עד שסוף סוף אפשר לישון עד מאוחר"



”

זיוה מאיר:

"ילד שרואה את

ההורים משקיעים

בתפילה סופג את

הערך בבית. לא צריך

להכביר מילים"



בנוגע לתפילה, אבינעם נחוש: "מה שקשור לתפילה וחיוכים צריך לבוא באהבה ובחיבה. את הילדים הצעירים צריך להרגיל, אבל ככל שילד גדול יותר אין שום מקום לדרוש, לסחוט ולעשות שיחות, אלא בעיקר דוגמה אישית וקירוב".

אין חופש מערכים

גם באתגר הזה, גלית רואה הזדמנות. "יש לנו הזדמנות להעביר מסר חשוב: יש חופש מלימודים, אבל אין חופש מהערכים שלנו". היא מציעה גמישות והקשבה: "לחשוב ביחד אם יש מניין מאוחר יותר בקהילה. ואם אחרי התפילה הילד עדיין יגיד שהוא עייף, נשבח אותו שהלך לתפילה ונאפשר לו לישון".

אבל יחד עם הגמישות, חשוב בעיניה להעביר את המסר שלנו בביטחון ובאהבה: "התפילה היא חלק מהבית שלנו, מהזהות שלנו ומהקשר שלנו עם הקדוש ברוך הוא. אלה ערכים שאנחנו בוחרים לחיות גם כשיש לנו חופש מהעבודה או מהלימודים".

גלית מציעה עוד משהו: "זו הזדמנות נפלאה לנצל את הקיץ ללימוד תורה משותף. זה לא חייב להיות ארוך. חמש דקות ביום, או אפילו פעם בשבוע. העיקר ליצור רגע קטן של חיבור ללימוד משותף של פיצה ולימוד אמונה, מידות טובות, אהבת ה', משמעות התפילה והבנה שהתפילה היא לא רק חובה אלא זכות גדולה".

חשוב לה להדגיש: "ככל שהילד ירגיש שהוא שייך לבית, שאוהבים אותו, שמעריכים אותו, שרואים גם את הצרכים שלו ומתחשבים בהם - כך יהיה לו הרבה יותר קל להתחבר גם לערכים של הבית. ילדים לא מאמצים ערכים רק כי אמרנו להם. הם מאמצים ערכים כשהם מרגישים שייכים למקום שמאמין בהם".

העצה של זיוה באופן כללי היא "להשאיר את הקדוש ברוך הוא מחוץ למריבה". את התפילה היא רואה כערך חשוב בבית, אבל יש לספוג אותו ללא מילים מההורים: "ילד שרואה את ההורים משקיעים בתפילה סופג את הערך בבית. לא צריך להכביר מילים, הוא מבין". היא מציעה שוב לנקות רגשות שליליים כתוצאה מאי-הקנימה של הילד, ואז לגשת ולברר איתו את העניין. "אפשר לשאול: אתה רוצה שאעיר אותך? אני מאמינה שהוא רוצה ויכול".

ומה אם זה לא חשוב לילד?

"התורה והמצוות הם מקור לעונג, לשמחה וברכה. אני לא אותר על זה כי זה החמצן שלו. אבל בסוף זה שלו, ואני מאמינה בו ומאמינה שהוא ימצא את הדרך".

אבל אם חשוב לי שיקום, לא שווה להתעקש על זה?

לזיוה ברור שריב לא מוליד טוב. "לא לריב עם הילדים אף פעם על שום דבר. אני אוהבת שיושבים ומתכננים ביחד", היא מתייחסת לשאלה על קימה בבוקר, ובכלל. "יש משמעות לסדר יום, לתפקידים, למשימות. את כל זה בונים ביחד, זה מאוד חשוב. בביחד הזה אני מקשיבה לילדים גם אם אני חושבת אחרת. מגיבה בכבוד, נותנת מקום".

"ההורים צריכים להחליט אם חשוב להם שלילד יהיה סדר יום בחופשת הקיץ או לא", אומר אבינעם, ומוסיף בנימה אישית: "אני הייתי שמח אילו היה לילדים שלי סדר יום וניצול זמן מיטבי בחופשה, אבל לא נורא מבחינתי שיש חודשיים של בלגן וכיף. אני אכון אותם לעשות דברים בעלי משמעות ואשתדל לחבר אותם לערכים, למשל אהבת הארץ דרך הרגליים בטיול. אם חשוב לכם סדר יום, אפשר ביחד עם הילד לכוון אותו שבכל יום יהיה לימוד, עזרה בבית ומה שחשוב לכם כהורים".

"כל היום אתה במסך!"

”

גלית גלבוע:
"אנחנו לא רוצים
שהזיכרונות של
הקיץ יהיו רק מול
מסך - אנחנו
רוצים ליצור
אותם ביחד
איתכם"



מתחיל ותחשבו ביחד איך הייתם רוצים שהחופש ייראה. באילו שעות יש זמן למסכים? אילו תכנים מתאימים לבית שלנו? אילו תכנים פחות מתאימים ונבחר לחסום? ובעיקר - באילו רגעים כולנו, גם ההורים, מניחים את הטלפונים בצד ובוחרים להיות ביחד".

גם בתחום הזה, חשוב שהילד ירגיש שההורים איתו. "הגבולות שלנו לא מגיעים מתוך כעס ולא כי אנחנו נגד הכיף שלו. להפך, אנחנו יודעים שיש במסכים גם דברים טובים - אפשר ללמוד, ליצור, לשמור על קשר עם חברים וגם ליהנות ממשחק. אבל אנחנו גם יודעים שאם לא נשים לב, המסכים יכולים לגנוב לנו את החופש הגדול. הם עלולים לקחת מאיתנו זמן של יצירתיות, של חברים, של חוויות, של התפתחות ושל רגעים משפחתיים שלא יחזרו". לדעתה, האופן שבו הדברים נאמרים חשוב מאוד: "אפשר לומר לילדים בפשטות ובאהבה: אנחנו מבקשים ארוחת ערב בלי טלפונים, להכין ביחד על האש, לרכוב על אופניים, לקפוץ לסבתא. אנחנו לא רוצים שהזיכרונות של הקיץ יהיו רק מול מסך - אנחנו רוצים ליצור אותם ביחד איתכם". לדבריה, צריך לשים דגש על מה שכן עושים, לא רק על מה שלא עושים. "בסופו של דבר, הילדים שלנו לא יזכרו כמה זמן הרשינו להם להיות במסך. הם יזכרו כמה נהנינו להיות ביחד".

העצה של זיוה היא "לא להאשים! הייתי מציעה עזרה, ביחד אפשר לשנות". היא מסכימה שהנזק שנגרם מהמסכים קשה ביותר, אבל השינוי לא יבוא אם הילד נאבק בהורה. "חשוב לי שהילד ידע שאני אף פעם לא נגדו, אני תמיד בצד שלו. הורה לא יכול לשלוט בכוח, בטח לא בגיל שכבר יש לילד כוח. השינוי חייב להגיע מתוך חיבור והסכמה, בלי איום. בתוך מערכות יחסים עמלים לבנות דברים נכון ביחד".

מבחינת אבינעם, מסכים הם דבר רע ומסוכן, ממש כמו להיזרק בחוף או לרכוב על אופנוע. "זה פוגע בהתפתחות המוח וביכולות התקשורת. המסך מזהם חלקים חשובים במוח. מחקרים מראים שמוח של אדם שצורך הרבה שעות מסכים ייראה שונה. זה פשוט גורם נזק, עוד לפני שדיברנו על תכנים רדודים, אלימות ופורנוגרפיה. זה מסוכן".

לדעתו של אבינעם, חייבים להגביל את זמן המסך. "רק בשנה האחרונה ליויתי נערים שהתמכרות למסכים הביאה אותם להפרעות קשב וריכוז ומנגנוני הוויסות והלימוד שלהם נדפקו. זה עלול להביא גם לחרדה חברתית, וקשה מאוד לתקן את זה. רק בזכות ההורים, שעצרו את ההתמכרות, הילדים ניצלו".

גם ההורים מניחים את הטלפון בצד

גלית מציעה להחליף את המאבק בשיחה. "במקום לכעוס כשהילד כבר שקוע במסך, שבו איתו עוד לפני שהחופש

"למה רק אני עוזר בבית הזה, והוא לא?"

היא מציעה לא לענות מיד. "נסו לעצור רגע ולהקשיב למה שמסתתר מאחורי המשפט הזה. אולי הוא בעצם אומר לכם: 'אני מרגיש שהכול נופל עליי'. או 'גם אני רוצה שיראו את המאמץ שלי'". התגובה לכך צריכה להיות הבנה ואמפתיה, ואפשר לנצל גם את זה כהזדמנות לגדול. "אפשר לעשות ישיבה משפחתית. שבו ביחד והחליטו איך האחריות בבית מתחלקת. האם לכל אחד יש שלוש משימות קבועות? האם כל אחד אחראי על החדר שלו, ובערב כולם מסדרים ביחד את הבית במשך חצי שעה? כשיש ציפיות ברורות זה יפחית פלאים את התחושות האלה".

ועוד הזדמנות שאפשר לנצל: "במקום שהילד ירגיש שהוא העובד היחיד בבית, למדו אותו להזמין את האחים שלו לשיתוף פעולה. הוא יכול לומר: 'אללה, מי שם את הצלחות? מי מביא את המזלגות? אני בינתיים מכין קנקן שוקו'. פתאום המשימה הופכת להיות זמן משפחתי ולא עונש".

גלית מציעה לחגוג את המטלות. "תפעילו מוזיקה. תבשלו ביחד. תערכו את השולחן ביחד. כל אחד יתרום את החלק שלו, לפי הגיל והיכולת שלו. לא כי אנחנו מחפשים בית מושלם, אלא כי אנחנו רוצים לגדל משפחה שיוודעת לעבוד ביחד. הילדים שלנו לא לומדים אחריות מהמשימות שאנחנו נותנים להם אלא מהאווירה שהם גדלים בה".

לסיום היא אומרת: "כשהבית מרגיש כמו צוות, ולא כמו מקום שבו כל אחד דואג רק לעצמו - הילדים רוצים הרבה יותר לקחת חלק, לעזור ולהרגיש חשבים. אין משפחה אחת שדומה לאחרת. אין משהו נכון אחד שמתאים לכולם. אבל חשוב לשים לב לאווירה וליצור ביחד זיכרונות כיפיים ומגבשים משלכם".

"היחסים בין האחים דורשים כתבה בפני עצמה", אומרת זיוה בחיוך. היא מציעה לא לעשות עניין מאירוע בודד בין אחים: "אני לא פותרת בעיה נקודתית. אני מזהה דפוס, מנסה להבין את מערך הכוחות". ואחרי שזיהינו דפוס, צריך לראות לעומק מה התכונות של הילד המתלונן. "זה יכול לנבוע מילד קורבני, מרצה, ילד לא מרוצה, וצריך לראות איך לעזור לו לצאת מהמקום הזה. אף אמה לא רוצה שילד יצא אל החיים עם תכונות לא בריאות".

אבינעם חוזר על האמירה ש"ההורה הוא לא שופט, לא דין עורך דין ולא מגשר". הוא ממליץ להתנהג בצורה הוגנת, לא להתייחס אל הפרטים אלא אל הכלל. "יש תפקידים בבית. ואם מישו משתמש בכוח אני לא מתעסק בזה, אלא אם אני עד לאלימות. גם אם יש דפוס חוזר אני לא נגרר. אם ילד סוציומט, אני מעביר לו מסר שזה עצוב שהוא לא מכבד וחבל".

אבינעם לא מוכן לקחת עליו את האחריות. "תמיד היה לנו ילד שישן עד מאוחר ולא התחשב באחרים. מי שעוזר מרגיש שייכות, ומסתבר שהילדים יודעים להתנהל בצורה הוגנת ולהסתדר. הדוגמה האישית בבית תשפיע עליהם ואני משחרר". אחרי שהנחיל לילדים את הערכים הנכונים הוא סומך עליהם ומרפה, האחריות היא של הילדים. "כך אנחנו מכשירים אותם להיות מבוגרים שיוודעים להסתדר זה עם זה".

"תראו את המאמץ שלי"

"אם גם אצלכם המשפט הזה נשמע מדי פעם בבית, קודם כול אני רוצה להרגיע אתכם - זה לא סימן שגידלתם ילד חוצפן או מפונק", אומרת גלית, "ברוב המקרים זה פשוט ילד שמרגיש שמשוהו לא הגן".

גלית גלבוע:
"במקום שהילד
ירגיש שהוא
העובד היחיד
בבית, למדו אותו
להזמין את
האחים שלו
לשיתוף פעולה"

"מתי כבר תתפני אליי?"

זיוה מאיר:
"חשוב שהילד
ירגיש שההורה
נמצא שם
בשבילו. אין
צורך לכרוך
סביבו"

בואו לבשל איתי

גלית מציעה לא להרגיש אשמים: "אנחנו מרגישים שאולי אנחנו לא מספיק עם הילדים, שאולי שוב אנחנו מאכזבים אותם. אבל חשוב לזכור - הילדים שלנו לא צריכים שנהיה זמינים להם בכל רגע. הם צריכים לדעת שהם חשובים לנו, ושנאנחנו באמת מגיעים אליהם".

היא חושבת שלא חייבים להפסיק מיד את מה שאנחנו עסוקים בו: "אם אתם באמצע הבישולים, העבודה, קיפול הכביסה או שאתם צריכים לסיים משהו חשוב, אין שום צורך לעצור הכול באותו הרגע. להפך, זאת הזדמנות מדויקת ללמד את הילד דחיית סיפוקים, סבלנות ויכולת להעסיק את עצמו". במקרים כאלה אפשר להזמין את הילד להצטרף להורה במשימות. "אפשר להזמין אותו להצטרף לבישול, או להציע לו לבחור אם בינתיים הוא רוצה לשחק לבד או עם אחד האחים".

גלית גם מדברת בשבח הקביעות: "ככל שהילד יודע מתי אתם כן מתפנים אליו - למשל בכל יום אחרי ארוחת הצהריים, לפני ארוחת הערב או בזמן קבוע אחר - הוא ירגיש הרבה יותר ביטחון. הוא יבין שהוא כבר לא צריך לבקש שוב ושוב, כי הוא ידע שאתם עומדים במילה שלכם". וזה אולי טיפ שמצריך קצת ריכוז ועבודה עצמית: "כשמגיע הזמן שבו קבעתם שתהיו איתו - תהיו שם באמת. הניחו את הטלפון בצד, הביטו לו בעיניים, שחקו אותו, תקשיבו לו, תתעניינו. לפעמים עשר דקות של נוכחות אמיתית שוות הרבה יותר משעות ארוכות שבהן הגוף נמצא ליד הילד, אבל אנחנו עסוקים במקום אחר".

"ילד שמבקש את ההורה, זה נפלא!" זיוה מודה שזה יוצא דופן. "צריך לומר תודה אם ילד אומר דבר כזה". היא מסבירה שהילדים מחפשים שייכות וקרבה: "ילד בדרך כלל מסיק מסקנות ורואה מי כן פנוי אליו ועלול לחפש את הקשר במקום שלילי. חשוב שהחוויה של הילד תהיה שהוא הכי חשוב להורה בעולם. חשוב שהילד ירגיש שההורה נמצא שם בשבילו. אין צורך לכרוך סביבו".

לדעתה, הנוכחות של ההורה בחייו של הילד חשובה ביותר. "הורה לא יכול להישאר במקום הטכני. להיות הורה זה להיות. הורה שמבין כמה הוא חשוב לילד, יהיה שם בשבילו. זה לא דורש הפעלות וכוחות, אלא מקום טוב בנפש".

בעיניו של אבינעם, הפניות היא משימת חיים: "כדי לבנות משפחתיות צריך להשקיע. הייתי אומר להורים: זה חשוב! במקום לשבת מול המסכים צאו לטייל, שחקו עם הילדים, תלמדו ביחד משהו שמעניין אתכם ואותם, תקראו, תקדישו להם זמן איכות".

אבינעם מודע לאתגר. "זה דור של אנשים שעובדים קשה, ויש מסכים ואין פניות. אבל חשוב להתייחס למשפחה, לחבק. גם אני נופל בזה. אני שקוע בעבודה ובמשימות של הבית, אבל צריך להילחם כדי שתהיה משפחה. הנס שלנו הוא שיש את השבת". עם זאת, לצד החשיבות של הפניות למשפחה ולכל ילד, גם להורה יש צרכים: "יותר לי לדאוג לעצמי ולדברים שחשובים לי בלי רגשות אשם. הילד יתמודד. ההורה לא פנוי תמיד".

מפתח ניס את הנור



ליטאי, דתילאומי, חב"דניק וחסיד נפגשים
בבית הכנסת: זו לא התחלה של בדיחה, אלא
טעימה מסיפורן המיוחד של הקהילות בעיר
נוף הגליל, שיוצרות שיתוף פעולה נדיר מסוגו
לטובת ייחוד העיר שהולכת ונכבשת בידי
ערביי הסביבה ♦ בריאיון משותף הם מספרים
על איכות החיים הגלילית, על ההתמודדות
עם השכנים הערבים בבניין ועל הפתרון
היצירתי שמצאו לליל יום העצמאות

יוסף ארנפלד

"יש פה מפגש פשוט וישיר של אנשים שאוהבים את הארץ, את התורה, וזה את זה". מימין לשמאל: הרב יאיר ויצמן, מנחם גנדל, שלמה ברלין ויהודה לוי

כשמנחם גנדל, חבר מועצת העיר נוף הגליל, הגיע אליה לראשונה לפני כעשרים שנה, כשעוד נקראה בשם נצרת עילית, הוא פגש מציאות שבה היו "יותר יהודים, אך פחות יהדות". כיום, שני עשורים מאוחר יותר, המצב התהפך לחלוטין: ברחובות העיר יש הרבה יותר יהדות - אך הרבה פחות יהודים. גנדל משחזר כיצד לפני 13 שנים, כשהלך ברחוב כבעל משפחה צעירה עם בת קטנה, ניגשו אליו תושבים ותיקים עם דמעות בעיניים. בשבילם, עצם המראה של זוג דתי צעיר נתפס כמעט כאות של גאולה ובשורה לעתיד יהודי בעיר.

אלא שמאז, כאמור, המאזן השתנה. רבים מהתושבים היהודים עוזבים את העיר, בעיקר נצפית נטישה מדאיגה של צעירים לא דתיים שמתקשים למצוא סיבה להישאר בפריפריה המורכבת. אל הוואקום הזה נכנסו לאורך השנים המוני תושבים ערבים, בעיקר מהערים ומהכפרים שעוטפים את נוף הגליל - נצרת, יפיע, ריינה, כפר כנא, עין מאהל, אכסאל, דבוריה, עיילוט ומשהד.

בשביל רובם לא מדובר בהכרח בצעד אידאולוגי אלא יותר ברצון לשיפור איכות החיים. משפחה ערבית מבוססת מהסביבה, שמבקשת לברוח מתשתיות לקויות, מחוסר פיתוח ומאלימות גואה של כדורים תועים ביישובי המקור, מוצאת בנוף הגליל עיר נורמלית, מפותחת ובטוחה. סיור קצר ברחובות חושף וילות מפוארות ורכבי יוקרה בשווי מיליונים - נכסים שברובם אינם שייכים לתושבים היהודים, אלא לשכבה מבוססת של בעלי מקצועות חופשיים מהמגזר הערבי, בהם רופאים, עורכי דין ורואי חשבון, נוצרים ומוסלמים כאחד. לצד אלו, חלק לא מבוטל מהנכסים ומהדירות נרכשים באמצעות הון שחור ואפור ובכספים שמקורם בעסקי פשיעה ופרוטקשן.

תמונת המצב הדמוגרפית בעיר מציגה כיום נתונים בעייתיים. בעוד שהמספרים הרשמיים מצביעים על כ-39 אחוזים תושבים ערבים, שקלול שיעור התושבים הנוספים המוגדרים כחסרי לאום ואינם יהודים וכן תושבים שאינם רשומים בה, מעלה כי למעשה יותר מ-50 אחוזים מתושבי העיר אינם יהודים. מגמת הגידול המהירה הזאת נבלמה אומנם בשנים האחרונות, בעיקר הודות להקמתה של השכונה החרדית הר יונה ג'. השכונה החדשה אומנם משנה את מאזן המספרים היבש בדוחות הלמ"ס ובמשרד הפנים, אך בחיי היומיום של השכונות הוותיקות בעיר הנוכחות הזאת עדיין כמעט אינה מורגשת.

דווקא מתוך המציאות המורכבת הזאת, החלה העיר לחוות בשנים האחרונות עדנה מחודשת הודות לריכוז מאמצים ושיתוף פעולה חסר תקדים בין הקהילות הדתיות והחרדיות בעיר. לצד תהליך מיתוגה מחדש של העיר תחת השם נוף הגליל, חברו יחד הגורמים השונים למשימה כפולה: בלימת ההגירה השלילית של האוכלוסייה היהודית מחד, ומשיכת משפחות חדשות מאידך. במאמץ משתתפות כל הקהילות - מקהילת חב"ד הוותיקה, דרך ישיבת ההסדר בראשות הרב דני סיגליס שהוקמה לפני כ-16 שנים, במקביל להגעתה של קהילת 'תורת החיים' לעיר. לצידן ישנן הקהילה החרדית-ליטאית שהחלה להתגבש בעיר לפני תריסר שנים, הקהילה החסידית שהתיישבה בשכונת הר יונה ג' לפני כשמונה שנים, והגרעין הציוני

דתי המתחדש שפועל בעיר בשנתיים האחרונות בשכונת הר יונה הוותיקה. לקראת תנופת הקליטה הצפויה בקיץ





כמעט מחצית מתושבי העיר מוגדרים כלא יהודים. נוף הגליל

בסוף, הכיבוש האמיתי שלנו הוא בעצם העובדה שאנחנו חיים פה ומקימים כאן דור ירא שמיים. האנשים שמגיעים לכאן אולי מחפשים קודם כול מקום תורני וזול לגדל בו את הילדים, אבל הם זוכים במצוות יישוב הארץ ובהצלת העיר, לפעמים כמעט בלי לכוון לכך מראש".

היעד המועדף לציבור החרדי

שלמה ברלין, חסיד תולדות אברהם יצחק, התגורר במשך 35 שנה בירושלים עד שהחליט לפני כשבע שנים לארוז את חפציו ולהצפין לנוף הגליל. "הגענו לעיר בראש ובראשונה בגלל מצוקת הדיור", הוא פותח בכנות. "החיים בירושלים ובבני ברק צפופים, ואנשים נאלצים להצטופף ביחידות דיור תת־קרקעיות בתנאים קשים מאוד. ברגע שנחשפנו לאלטרנטיבה של נוף הגליל החלטנו לעשות את הצעד, ומהר מאוד התחברנו גם לשליחות הגדולה של ייחוד המקום".

המעבר הדמוגרפי הזה דרש חלוציות של ממש. כשברלין ומשפחתו הגיעו לשכונת הר יונה ג', השטח נראה רחוק מאוד מלהיות שכונת מגורים תוססת. "לא היה פה עדיין אספלט, לא היו חנויות ולא תחבורה ציבורית. לא היה כאן כלום - לא מוסדות, לא חינוך ולא בית כנסת. הקמנו את הכול מהתחלה".

בימים ההם פעלו במקום גרעינים ראשוניים של חסידי בעלז והקהילה הליטאית, אך בלי כל תשתית. "ברגע שהקהילה שלנו הגיעה, והאדמו"ר דחף ועודד מאוד את המעבר לכאן, המקום כולו הרים ראש. זו הייתה מעין חותמת לכך שנוף הגליל היא הבית שמש או הירושלים הבאה". ואכן, כיום השכונה כבר שוקקת חיים וכמעט בלתי אפשרי למצוא בה דירה פנויה להשכרה. לאחרונה יצאו יזמים במכרזים לבניית כ־3,000 דירות חדשות, ומספר הנרשמים החרדים עולה בהרבה על היצע הדיור הקיים.

ברלין מציג בגאווה את המודל שבו שכונת הר יונה ג' משמשת כעוגן החברתי והכלכלי לכל התושבים הדתיים בעיר. "השכונה הזאת היא עמוד השדרה של העיר - בחינוך, בתעשייה, בתעסוקה ובקניות. הילדים הליטאים שמתגוררים בשכונות הוותיקות בעיר מגיעים ללמוד אצלנו, והמשפחות מגיעות לכאן לצורכי היומיום. השכונה מקדמת את העיר כולה".

איך זה מסתדר עם ההשקפה האנטי־ציונית של תולדות אברהם יצחק?

"אנחנו אולי בעלי השקפה אנטי־ציונית, אבל הארץ הזאת לא שייכת רק לציונים או רק לדתיים - היא שייכת לכולנו", הוא מוחה. "אנחנו לא נמצאים

קהילה. פרסמנו מודעות בעיתונים, והתחלנו לאסוף משפחה ועוד משפחה בתהליך ארוך. היום אנחנו כבר 60 משפחות, ובחודש אלול הקרוב יגיעו עוד 20 משפחות חדשות".

הקהילה הליטאית במרכז העיר מותגה בשנים האחרונות תחת חסותם של רבנים בולטים, בהם הרב שרגא שטיינמן מבני ברק, כקהילה שמורה ומיוחסת מאוד. "מדובר בציבור של דור שלישי לאברכים", מסביר לוי את סוד המשיכה. "מצד אחד, אין להם כסף והם זקוקים למקום עם דיור זול. מצד שני, הם מחפשים מקום שמור מאוד מבחינה רוחנית. לא אכפת להם שיהיה שכן ערבי בבניין, אבל חשוב להם שהקהילה עצמה תהיה הומוגנית ומדויקת. ברוך ה' הצלחנו להביא אברכים יראי שמיים שמחפשים את השכונות הזאת, ובתוך הקהילה ובית הכנסת נוצר קשר מיוחד מאוד בין המשפחות".

איך השמרנות הזאת משתלבת עם שיתוף הפעולה בעיר? אין חשש מהשפעות זרות?

"הניתוק בינינו ובין קהילות חרדיות אחרות מבחינת הילדים הוא ברור לנו, ואין לגביו שאלה. הילדים שלנו לא הולכים לשחק בבתים של קהילות אחרות, ובקהילה שלנו מקפידים על הגדרות ברורות מאוד בלבוש ובאורח החיים. אבל יחד עם זאת, כולנו מתפללים באותו בית כנסת - יחד עם חב"ד, 'תורת החיים' והגרעין, ויש בינינו שיתוף פעולה מדהים של כבוד הדדי".

"הרעיון הוא שכשהילד שלי ישרי בשמחת תורה 'הבדילנו מן התועים', הוא לא יחשוב חלילה על השכן שלו לתפילה מקהילה אחרת. כשהוא רוצה לראות מי הם 'התועים', יש לו ערבים בבניין. המציאות הזאת יוצרת אצלנו מבט אמיתי ומזוקק יותר: יש גויים ויש יהודים, וההבדל הוא חד וברור. בכל יהודי, מכל חוג, אנחנו שמחים ויודעים לכבד אותו".

יש לקהילה עניין עקרוני דווקא בנוף הגליל, מתוך מניע של ייחוד המקום?

"ברור שיש חשיבות עצומה למגורים בארץ ישראל, אבל מעבר לזה המקום מעניק מרחב נשימה אמיתי. בירושלים, למשל, אנשים רבים מצטופפים בדירות קטנות וחנוקות. פה יש לנו מרחב, נושמים אוויר נקי וחיים בלי דקדוקי עניות. יחד עם זאת, אין ספק כי הצלת דירות ויצירת נוכחות יהודית הן בהחלט משימות חשובות של יישוב הארץ. אנחנו קונים המון דירות, ומוראים נוכחות יהודית גאה ברחובות. התושבים שמחים בזה מאוד.

גדלתי, הרחובות תמיד עמוסים בילדים ובאנשים, וכדי להגיע מהבית לבית הכנסת צריך ממש לתמרן ביניהם. פה מצאתי אווירה אחרת לחלוטין".

כמו שאר חברי הפאנל, גם לוי זוכר היטב את קבלת הפנים החמה של התושבים הוותיקים. "האנשים פה מאוד כיבדו ושמוחו לראות בחור צעיר. אני זוכר שפעם עמדנו שלושה אברכים בכניסה לכולל, וניגש אלינו תושב ואמר בהתרגשות: 'המשיח הגיע? שלושה אנשים עם זקנים, כובע וחליפה בנוף הגליל - זה חייב להיות המשיח'. זו הייתה התחושה והמסר שקיבלנו מהרחוב ומהרשות המקומית".

כשהגיע לעיר, מוצא לוי קהילה קטנה של עשר משפחות שחבריה רכשו דירות בשכונת הר יונה ג' המתוכננת, והמתינו במרכז העיר לקבלת טופס 4. לוי ואשתו היו המשפחה ה־11, אלא שכאשר בניית השכונה החדשה הושלמה - חברי הקהילה עזבו אליה בזה אחר זה. "נשארו יחד עם עוד משפחה אחת בלבד במרכז העיר", הוא משחזר. "פרסמנו אז כתבה בעיתונות המקומית והצהרנו: גם אם הר יונה נבנית - אנחנו נשארים פה".

ההחלטה להישאר במרכז העיר הוותיק ולא לעבור לשכונה החרדית החדשה נבעה מהחיבור למקום ומהמחירים הנוחים, אך היא הציבה בפניו אתגר של בניית קהילה מאפס. "היו כאלה שעזבו כי הילדים שלהם היו בגיל גן והם נאלצו לנסוע הלוך וחזור. לי היו עוד שלוש שנים עד שהילד יצטרך גן, אז אמרתי לעצמי: יש זמן, אפשר ליצור



שלמה ברלין, שכונת הר יונה ג': "יש פה בעיר שיתוף פעולה מופלא שלא מוצאים כמעט בשום מקום אחר. בבית הכנסת יכול לעבור לפני התיבה חזן חסיד, ליטאי, חב"דניק או בן הציונות הדתית - והכול נעשה מתוך הבנה, כבוד ואהבה גדולה. לצערנו, החיבור הזה נולד אולי משנאת המן ומהאתגרים הדמוגרפיים המשותפים ולא רק מאהבת מרדכי, אבל הקדוש ברוך הוא זימן לנו מציאות שמאחדת אותנו"

הקרוב, כינסנו כמה מנציגי הקהילות התורניות בעיר, במטרה להבין מה משך אותם אל העיר הצפונית, כיצד הם מתמודדים עם האתגרים הדמוגרפיים והרוחניים, ומהו סוד הקסם העומד מאחורי שיתוף הפעולה הייחודי ביניהם. סביב השולחן התיישבו: יהודה לוי מהקהילה החרדית־ליטאית, הרב יאיר ויצמן מהגרעין הציוני־דתי המתחדש, שלמה ברלין מקהילת חסידות תולדות אברהם יצחק, ומנחם גנדל, חסיד חב"ד וחבר מועצת עיריית נוף הגליל.

משא־נור למועצת העיר

גנדל, הוותיק בחברי הפאנל, מכיר את העיר עוד מימיה כנצרת עילית. הוא הגיע לכאן לפני כעשרים שנה, כמעט ישירות מהטלטלה של הימים ההם. "הגעתי לפה מיד אחרי הגירוש מצפון השומרון", הוא מספר, "הייתי בשא־נור בזמן הגירוש, ואחרי הגירוש חבר אמר לי: 'יש משימה מעניינת. מקימים ישיבה במקום מעניין'".

המקום המעניין היה ישיבת חב"ד המקומית, וגנדל השתלב במחזור התלמידים הראשון שלה. "היינו קבוצה קטנה של חברים טובים שעושים משהו טוב. אף אחד לא הסביר לי בהתחלה מה המשימה הגדולה, פשוט אמרו שמקימים ישיבת בוטיק", הוא נזכר. אחרי שנה נוספת שבה למד בחצר הרבי ("קבוצה"), התשובה שקיבל באגרות קודש לא השאירה לו מקום לספק: הוא חייב לחזור לצפון. "חזרתי לפה מיד להיות מדריך, לא הייתה בכלל התלבטות. התחתנתי, הבאתי את אשתי מרחובות לפה, ומאו אני כאן".

קהילת חב"ד בעיר מונה כ־200 משפחות, מתוכן כמה עשרות משפחות ותיקות שהגיעו מיד לאחר ייסוד העיר. "הם לא באו כי מיישהו הבטיח להם שבעוד 40 שנה תקום פה שכונה חרדית, הם באו מתוך תחושת שליחות". אל הזירה הפוליטית המקומית הוא נכנס כמעט בעל כורחו. המנוע למהלך היה פורום רבנים ייחודי שהוקם בעיר עוד לפני פריצתה של שכונת הר יונה ג'. בפורום הזה יושבים כל מנהיגי הקהילות: ראש ישיבת ההסדר, ראש ישיבת חב"ד (שנבחר לאחרונה לרב העיר בהסכמת כולם), נציגי הקהילה הליטאית וקהילת 'תורת החיים'. פורום הרבנים מקבל החלטות מהותיות, ואחת מהן הייתה הקמת רשימה מאוחדת של הציבור הדתי.

בעבר רצו נציגים דתיים ברשימות אחרות, אך הפורום ביקש ליצור כוח אורגני שייתן מענה אמיתי לקהילות. "הוויכוח אצלנו לא היה לגבי המיקומים ברשימה, אלא מי יעשה את העבודה טוב יותר. זה לא משנה אם הקהילה שלך גדולה או קטנה", הוא מדגיש. בתחילה הוביל את הרשימה נציג מ'תורת החיים', ובהמשך, כשהרבנים ביקשו לרענן את השורות, הם פנו אל גנדל שניהל באותם ימים את הישיבה. כיום הוא מכהן כבר בקדנציה השנייה שלו, כאשר בבחירות האחרונות השותפות התרחבה עוד יותר וכללה גם את נציג ש"ס, הרב חיים אמרון, שמייצג ביחד איתו את הבלוק הדתי־חרדי המאוחד במועצה.

"שלושה אברכים? המשיח בטח הגיע"

יהודה לוי, נציג הקהילה החרדית־ליטאית בעיר, גדל בהמולה של בית שמש. שנה לאחר חתונתו, לפני כ־12 שנים, החליט לחפש מקום רגוע יותר למשפחתו הצעירה. "באנו לסיור וראיתי את השקט שיש פה. זו עיר מחוץ עם שקט של כפר, בקושי ראו אנשים ברחובות. בבית שמש, שבה



צילום: קהילת הר יונה

משפחות, ובעזרת ה' נקווה שבקיץ הקרוב נכפיל את המספר הזה."

הרב ויצמן מסביר את הגאוגרפיה המורכבת של העיר, ואת הייחודיות של שכונת הר יונה. "הר יונה היא שכונה מבודדת יחסית משאר העיר, ואינה נמצאת במרחק הליכה מהשכונות האחרות. מי שמגיע כאן לבתי הכנסת הם בעיקר תושבים ותיקים מהפריפריה, ממוצא ספרדי. השכונה החרדית הר יונה ג' נבנתה ממש מעבר לכביש, אך בפועל תושביה לא משפיעים על חיי היומיום. אצלנו והתושב הממוצע לא מרגיש אותם ברחוב". החלוציות של הגרעין המתחדש הפיחה חיים חדשים בבתי הכנסת בשכונה, שבעבר היה קשה להשיג בהם מניין.

בתוך המפה הציונית־דתית בעיר, הקהילה החדשה פועלת תחת מטריית הגרעין התורני הקיים, הכולל כמה תת־קהילות שלכל אחת גוון ייחודי משלה: "יש את הקהילה בשכונה הדרומית, שהיא יותר בסגנון דתי־לאומי קלאסי. יש את הקהילה בשכונה הצפונית, שהם אנשים טיפה יותר מבוגרים, יותר תורניים בגישתם, ושם נמצאות גם ישיבת ההסדר בראשות הרב דני סיגליס וקהילת 'תורת החיים'. ואילו אנחנו, הקהילה של הר יונה, מהווים קבוצה צעירה ועצמאית יותר. למרות המרחק הפיזי, החיבור בינינו ובין הגרעין הקיים הוא טבעי לגמרי. אנחנו שותפים מלאים במוסדות החינוך, באירועי הקיץ, וסביב יום העצמאות ויום ירושלים".

הממשק היומיומי של חברי הגרעין עם הקהילות האחרות בעיר, ובפרט עם קהילת 'תורת החיים' התורנית, מוכיח לדבריו שהחיבור בשטח חזק מכל תיוג מגורי. "אם שמים בצד את הסוגיות האידאולוגיות היבשות, הממשק הוא מדהים. מדובר באנשים צדיקים ומתוקים", מתאר הרב ויצמן, המשמש כיום גם כר"מ בישיבת ההסדר בעיר. "בבית המדרש שלנו בהר יונה מתקיימים כעת שני ערבי לימוד בשבוע - ערב אחד מוקדש לתוכנית הלכה, והערב השני לתוכנית בפנימיות התורה. אנשי 'תורת החיים' שותפים מלאים לזה, הם ממש שמחים וגאים בתוכנית הזאת, שמחברת ומקשרת בין כל הזרמים".

השילוב הייחודי מגיע לשיאו במרחבים המשותפים של העיר. "החיבור פה הוא פשוט וטבעי", מדגיש הרב ויצמן. "בית הכנסת המרכזי בשכונה הדרומית הוא הדוגמה הכי טובה לכך - שם אתה פוגש את כולם, בקיבוץ גלויות מופלא. בסופו של דבר, כשמקלפים את ההגדרות, זה מפגש פשוט וישיר של אנשים שאוהבים את ארץ ישראל, אוהבים את התורה, ואוהבים זה את זה באמת".

המציאות הזאת של חיים משותפים מולידה פתרונות יצירתיים, ויהודה לוי מדגים זאת דרך הנעשה בבית הכנסת המרכזי ביום העצמאות, כאשר תחת קורת גג אחת מתקיימים במקביל שלושה מניינים שונים: אחד עם תחנון, שני בלי תחנון ושלישי עם הלל. "הכותרת היא שכולם נותנים רשות זה לזה, ואנשים פשוט לומדים לחיות יחד בכבוד", מחדד לוי ומודה שההרמוניה הזאת דרשה מאמץ לא מבוטל. "זה עלה בדם וביזע, אבל זה שווה את זה. עם השלום הזה שנבנה אצלנו, אנחנו ננצח את כל האתגרים".

בשלב זה של השיחה, הרב ויצמן מבקש לחדד את חשיבות המעבר להר יונה, ומודה שרק לאחר שהשתקע במקום הבין את גודל האתגר

ההתיישבותי. "לפני המעבר התייעצנו עם הרב יהושע שפירא מרמת גן, שדחף אותנו מאוד להקים את הקהילה דווקא פה. הוא אמר שבנוף הגליל זהו הסיפור האמיתי ומכאן תצמח הגאולה. אבל רק כשהגענו לשטח, הבנו את עוצמת האירוע".

הרב ויצמן משחזר את החוויות הראשונות בשכונה, שכללו גם הן מפגשים מרגשים עם תושבים ותיקים, כמו אלו שחוו גנדל ולוי, אך לצידן התעורר משבר חברתי וזהותי עמוק. "אחד המושברים הגדולים שלי בשנה הראשונה נבע מחוסר הבהירות ברחוב. אתה הולך ושואל את עצמך מי יהודי ומי לא. אין עוד מקום כזה בארץ. אפילו בתל אביב, במקומות שנחשבים הכי מנותקים, אתה מביט באדם ויודע לזהות מי הוא. בערים מעורבות כמו רמלה, לוד או עכו, הערבים מציגים לאומנות גלויה וברורה מאוד, כך שכולם מבינים שיש שם מאבק. הניגודיות חדה. דווקא פה, בנוף הגליל, יש שקט מטעה".

את המורכבות הזאת הוא פוגש מדי יום בבניין שלו. "יש לי שכנים מוסלמים, במקור מכפר כנא, שעברו לכאן כדי להתרחק מהאלימות שם. ברמת



יהודה לוי, הקהילה הליטאית: "אנחנו קונים המון דירות, ומראים נוכחות יהודית גאה ברחובות. התושבים שמחים בזה מאוד. בסוף, הכיבוש האמיתי שלנו הוא בעצם העובדה שאנחנו חיים פה ומקימים כאן דור ירא שמיים. האנשים שמגיעים לכאן אולי מחפשים קודם כול מקום תורני וזול לגדל בו את הילדים, אבל הם זוכים במצוות יישוב הארץ ובהצללת העיר"

היומיום הם אנשים חמים ונחמדים מאוד, מחלקים שוקולדים לילדים שלנו בכל פעם שהם נפגשים במדרגות. כשרק חשבנו על מגורים ליד ערבים, עלו שאלות וחששות - זה מסוכן? איך אשתי תלך לבד לגינה? אבל בפועל זו בכלל לא סוגיה. אין פה תחושת פחד או איום. אנחנו הולכים לפארק דליה, מוקפים בעשרות משפחות ערביות, ומרגישים ביטחון מוחלט. זה גם אחד היתרונות הגדולים של המקום: באמת נעים, שקט וכיף לגור כאן, והנוף פשוט מטורף. אבל השקט הזה יוצר טשטוש".

הטשטוש הזה, לדבריו, חורג בהרבה מגבולות המגזר הערבי ונוגע גם באוכלוסייה המקומית יוצאת חבר המדינות. "בחנוכה הראשון שלנו כאן הזמנו שכנים ומכרים מהשכונה להדלקת נרות משותפת. הגיעה משפחה שקשורה לאחד הגנים, ואיתם חברה שהילד שלה היה נראה יהודי לכל דבר. הזמנתי אותו בחום להדליק איתנו נרות, ורק אחרי חודשים גיליתי שהם בכלל אינם יהודים. בעיר הזאת יש סיפורים מורכבים מאוד של התנצרות ונישואי תערובת, לצד ערבים בהירי עור שדוברים

עברית רהוטה ואינם משדרים שום עוינות". כשהתחושות הללו הלכו והצטברו, חזרו חברי הקהילה הצעירה אל הרב יהושע שפירא. בעוד הם חשבו שיצאו למשימה קהילתית רגילה בפריפריה, שכוללת הקמת גרעין וקהילה סביב בית מדרש, התברר להם כי עיקר הכובד של המשימה הוא עצם הנוכחות היהודית בעיר שהולכת ונכבשת בידי ערבים.

"אמרנו לו שזה גדול עלינו. מה זה יעזור אם נבין עוד 50, 100 או 200 משפחות לשכונת הר יונה? הרי זה לא יתקן אירוע דמוגרפי בסדר גודל כזה. הרב שמע את הדברים, חיץ ואמר לנו משפט שתפס אותנו חזק: 'הקדוש ברוך הוא עבד עליכם'. הוא הסביר לנו שחשבנו שאנחנו יוצאים למשימה קהילתית מסוימת, ורק כשהגענו גילינו את השליחות האמיתית שמחכה לנו כאן. זה היה רגע המפנה שבו הבנו עד כמה המשקל ההתיישבותי פה הוא קריטי. אם בהתחלה ידענו שזה חלק מהעניין, פתאום נפקחו לנו העיניים להבין שזו משימה לאומית מהמעלה הראשונה".

גם בממשלה נפל האסימון

מנחם גנדל מוסיף כי הייחודיות של נוף הגליל היא שהאידאולוגיה של הגברת הנוכחות היהודית מגיעה ארוזה במעטפת של איכות חיים. "בשבילנו כחב"דניקים, במקום לצאת לשליחות בקוסטה ריקה או בהודו - השליחות שלנו היא כאן. כיום הקהילה שלנו מונה מאות משפחות ויש לנו תשתית רוחנית מלאה, ממעונות יום ועד ישיבה גדולה, כולל וסמינר לבנות".

מבחינתו, המשימה ההתיישבותית אינה באה על חשבון הנוחות האישית. "חוץ מהשליחות, יש פה פשוט איכות חיים גבוהה. לאנשים טוב פה. הילדים גדלים כאן באוויר הרים מצויק, בעיר שיש בה שילוב של מרחב עירוני וטבע, מוסדות חינוך מעולים ואנשים טובים". לדבריו, תחושת הביטחון הזאת עמדה למבחן גם בימי שומר החומות. "בזמן שערים מעורבות אחרות בערד, והכפרים סביבנו רעשו - בתוך נוף הגליל נשמר השקט. רוב האוכלוסייה פה, משני הצדדים, לא מחפשת לריב, ויש גם השקעה עירונית עצומה באכיפה ובביטחון".

לצד הדינמיקה המקומית, גנדל מצביע על שינוי מגמה אסטרטגי ברמה הארצית, שמעניק רוח גבית חסרת תקדים להתיישבות היהודית בצפון. "הגליל מתעורר, וגם בממשלה נפל האסימון", הוא קובע. הדוגמה הראשונה לכך היא המאבק הכלכלי על הטבות המס. "השגת הטבות מס בגובה של 12 אחוזים לתושבי העיר הייתה מלחמת עולם שהוביל שר האוצר בצלאל סמוטריץ', וזהו כלי דרמטי למשיכת אוכלוסייה חזקה. אני מכיר באופן אישי משפחות לא דתיות שהיו על סף עזיבה והחליטו להישאר בזכות התמריץ הזה, שמשאיר עוד אלפי שקלים בחודש בכיס, לצד משפחות ששוקלות כעת לחזור".

השלב הבא במהפך הממשלתי התרחש לאחרונה בישיבת ממשלה מיוחדת שנערכה בנוף הגליל, שבה עברה החלטה היסטורית לעידוד הצמיחה הדמוגרפית של האוכלוסייה היהודית בעיר. "בפעם הראשונה ממשלת ישראל קיבלה החלטה שלא עוסקת רק בסלילת כבישים, אלא מעניקה כלים ישירים להבאת משפחות יהודיות לגליל. כל מי שיבחר לעבור לגור פה רק ריווחי - הוא יחיה טוב, וידע שהוא עושה משהו היסטורי חשוב למען עם ישראל". ●

צילום: מרים פייגא בונימוביץ

הרב נריה בולאק

34 נשוי למיכל, אב לחמישה מתגורר בעלי, ובקרוב תושב היישוב גנים ר"מ במכינה הקדם-צבאית בני-דוד בעלי 
וראש ישיבת בני-דוד-גנים בצפון השומרון

ומנסים למצוא חלופות בשטח. זה לא קל, אבל התלמידים מבינים שאנחנו בתקופה היסטורית ולוקחים חלק במאמץ הלאומי."

פצועי מלחמה // "לפני כשנה הגיע אלינו יאיר גנץ, מנכ"ל ישיבת מעלה אליהו, ושיתף בצורך ליצור מעטפת ללוחמים דתיים שנפצעו במלחמה. בתוך ארגון נכי צה"ל ובתי הלוחם לא היה מענה מתאים לדתיים, אם זה בכשרויות, זמני שחייה נפרדים, התכנים התרבותיים ועוד. ויותר מהכול, בשיקום הפיזי צפות ועולות שאלות אמוניות, וברור שמענה רוחני חשוב לחוסן הנפשי של הפצוע וממילא גם להיבט הפיזי."

משתקמים // "החלטנו להרים את הכפפה ויזמנו את תוכנית 'משתקמים בנשמה'. מדובר בקבוצת פצועים דתיים שבתהליך של 12 מפגשים לומדים בחבורה נושאים סביב הפציעה שלהם, ובכך גם יוצרים קהילה. הפגשנו את המשפחות לסוף שבוע בצפון וגם עשינו בוקר סיום למשפחות. בתוכנית הזאת הפצועים זוכים להיות עם חברים שיש להם עולם רוחני-אמוני דומה, ומעניקים זה לזה משענת וכוח. ארגון נכי צה"ל הבין את הצורך ונרתם לסייע."

ההחלטה // "בעקבות המלחמה חיפשנו כמשפחה עשייה לאומית שמתאימה לנו. לפני כמה חודשים, ראש מועצת שומרון יוסי דגן ומזכ"ל אמנה זאב חבר (זמביש) בדקו האם ישיבת בני דוד תהיה מוכנה לקחת חלק בחזרה לצפון השומרון ולהקים מחדש את היישוב גנים, שנעקד לפני 21 שנה. הוצע לנו על ידי הרב אלי סדן והרב יהודה סדן להוביל את המשימה, והחלטנו פה אחד

ואפשר לפעמים להיחלש מבחינה רוחנית. אנחנו דואגים ליצור איתם קשר טלפוני, ללוות, לייעץ, לבקר אותם בבסיס ולעשות שבתות משותפות. מדהים לראות כמה זה משפיע עליהם."

אתגר חינוכי // "הדור הצעיר הרבה פעמים מגיע לישיבה בלי יותר מדי רצון ללימוד תורה ולקיום ההלכה. הוא מגיע לשיעור א' עם חשיפה למסכים וחברה מעורבת. להכניס אותו לקודש ולחיבור עמוק לתורה ולטהרה זה דבר מורכב שלוקח זמן. אבל מי שנכנס לבית המדרש מתוך רצון אמיתי, מצליח לצמוח ולהיבנות."

מדרשת דניאלי // "לפני חמש שנים הרב אלי סדן ביקש ממני ללמד הלכה במדרשת דניאלי. הרבה פעמים צעירים מרגישים ניכור וריחוק מעולם ההלכה. בזמן שהייתי אברך הצלחתי לראות את האור האדיר שיש בלימוד ההלכה, וסימנתי לעצמי יעד שאני רוצה לזכות עוד אנשים להיחשף לאור הזה. לכן לקחתי על עצמי במדרשה לנסות להאיר לתלמידות את המשמעות של פרטי המצוות וההלכות בתוך החיים שלהן. גם פתחתי קבוצת ווטסאפ שבה הן יכולות לשאול שאלות ולקבל מענה זמין בחיי היומיום."

כשהרב נעלם // "עשיתי 450 ימי מילואים במהלך המלחמה וזו זכות אדירה. אבל אנשים לא מודעים לאתגר של עולם הישיבות והמכינות סביב המלחמה. פתאום הרב נעלם לשלושה חודשים. תלמיד ישיבה שנכנס והתחיל תהליך של צמיחה ובנייה רוחנית, משהו קצת נתקע בעקבות גיוס הרב שלו. זהו אחד המחירים שאנחנו במכינה משלמים בעקבות המלחמה,

החצי השני // כמה חודשים אחרי שחזר מהצבא נישא למיכל. "גדלה בקרני שומרון וספגה עמוקות ערכי התיישבות ונתינה. מיכל לקחה חלק בהקמת אולפנת חריש, בתפקידים ניהוליים כסגנית ומנהלת חטיבה. כיום בשנת שבתון ומרכזת את החזרה ליישוב גנים שבצפון השומרון. אישה עם כוחות-על ועוצמות חיים. מלאת אנרגיות ויכולות שאין לתאר."

הנחת // חמישה. רועייסוף בן 11, שחר בן 9, אליה-יהודה בן 7, חן בת 5 ותאיר-צרויה בת שנתיים. "הם העוגן בחיי. מלמדים אותי המון. הם הנחת וממלאים אותי באושר ומשמעות."

קבעתי את מושבי // אחרי השירות הצבאי קבע את מושבו בישיבה. "במשך שבע שנים הייתי אברך בישיבה. למדתי כמה שנים גמרא בעיון, ואחרי זה הלכתי בצורה עמוקה ורצינית. במקביל, לימדתי מעט בישיבה. בשנים האלה אני נקשר בצורה עמוקה לתורה הגואלת של הרב קוק, דרך שיעורים של הרב אלי סדן, הרב קשת-אל והרב יוסף קלנר, ומתעמק בעולם ההלכה."

רב במכינה // בגיל 29 החל ללמד במכינה בעלי. "תקופה מדהימה ומיוחדת של מפגש עם חבורה רצינית ואידיאליסטית ששוקדת על התורה ומחוברת למשימות הגדולות של עם ישראל. לראות איפה הם נמצאים אחרי שנתיים של לימוד במכינה זה מדהים."

תוכנית הדר // "במסגרת תוכנית הדר, לזכר הדר גולדין הי"ד, אנחנו מלווים את החיילים שלנו מתוך הבנה שהמציאות בצבא היא מורכבת

התחלה // לפני 34 שנים, נולד וגדל בשכונת גילה בירושלים. רביעי מתוך חמישה אחים.

אבא // מרק הנרי (יהודה) ז"ל, עבד בתחום המחשבים במשטרה. הלך לעולמו לפני שמונה שנים. "אבא גדל בצרפת ועלה לארץ יחד עם אמא אחרי החתונה. הוא גידל אותנו למופת וחינך אותנו ללקיחת אחריות, לאהבת הארץ, לעשיית חסד ואהבת תורה."

אמא // אן, בת 64, ניהלה משפחתון בבית. "אמא היא עיקר הבית, עוטפת עד היום הזה וסבתא למופת שמשקיעה בכל הנכדים. היא גדלה בבית של תורה והחזירה בנו אהבה למצוות. היא אמרה לאבא שלי: מיד אחרי שמתחתנים בצרפת, אנחנו עולים לארץ. זו אמירה ציונית שחדרה אלינו בצורה מאוד עמוקה."

ירושלמי // גדל בשכונת גילה בירושלים. "גדלנו בקהילת 'אדרת אליהו' בירושלים, קהילה של עולים מצרפת, וזה מבחינתי היה אחד האירועים המכוננים. שם למדתי כמה חשובה הקהילה. כל חיי החברה שלנו היו סביב בית הכנסת, וזה מחבר בצורה עמוקה לקודש."

הסניף // חניך ומדריך בסניף בני עקיבא גילה, וגם קצת קומונר. "התקופה של הסניף זכורה לי כמקור מצמיח ומגדל, ועד היום כשאני מדבר עם תלמידים שלי חשוב לי לשמוע שהם היו בתנועת נוער, כי אני רואה כמה זה השפיע עליי בגיבוש זהות, לקיחת אחריות ופיתוח מבט כללי."

ירי לשכונה // שכונת גילה סמוכה לבית ג'אלא ואל-ח'דר, וכשפרצה האינתיפאדה השנייה סבלו התושבים מירי ישיר של מקלעים לעבר השכונה. "באחד הערבים היינו בסניף ותוך כדי התחיל ירי לפאתי השכונה מכיוון בית ג'אלא. בתגובה החלו הפגזות של צה"ל. אני לא אשכח את הערב הזה לעולם. כל התקופה הזאת של הפיגועים והירירות לשכונה הייתה חלק משמעותי מהילדות שלנו."

ישיבת חורב // "שמחתי ללמוד בישיבה. קיבלתי משם המון אהבת תורה, ואני זוכר שלמדנו גמרא בצורה רצינית. היו שם ר"מים תלמידי חכמים חשובים. עד היום אני קשור לר"מ שלי מכיתה י"ב, הרב דני סיגליס, שמאוד תומך בי."

עלי // בסיום התיכון פנה לישיבה הגבוהה בני דוד בעלי. "עשיתי שבו"ש בישיבה שהייתה יחסית בתחילת דרכה, ומשהו שם בדמויות של הרבנים מאוד קסם לי. הברק בעיניים, האידיאליזם, התורה הגדולה. מאוד נהניתי מהרצינות של הישיבה ומההווה החברתי וגם כל השיח סביב הצבא מאוד התאים לי."

מתחבר // למד שלוש שנים בישיבה. "תקופה מדהימה של גיבוש זהות וחיבור לבית המדרש. שנים מאוד קריטיות לחיים. בתחילת הדרך לא ידעתי מה אני רוצה, אבל איפשהו, אחרי שנה וחצי, ממש התאהבתי בתורה ובקודש ובאיזשהו שלב החלטתי שאני רוצה לעסוק בתורה ולזכות להיות בתוך בית המדרש במהלך חיי."

צבא // חטיבת כפיר גדוד חרוב. "היה לי מאוד טוב בצבא ואז עמדתי בצומת, האם לצאת לקורס קצינים או לחזור לישיבה. הייתי בהתלבטות קשה, אז התייעצתי עם הרב אלי סדן, שאמר לי בצורה ברורה: מקומך בבית המדרש, תחזור לישיבה. בעצתו חזרתי לישיבה ושקעתי באוהלה של תורה."

במגרש הביתי



"בדיוק מסיים שלושה חודשי מילואים, אבל בשגרה קם לתפילה בשש וחצי, מפזר את הילדים למסגרות וזוכה לשעת לימוד מתוקה ואיכותית. מתחיל ללמד במכינה בתשע, לומד ומלמד כל היום. חוזר הביתה בסביבות שש בערב. אחרי ארוחת ערב, מקלחות והשכנת הילדים אני לומד ומכין סוגיות לתלמידים. הולך לישון קצת אחרי חצות."



"אני אומר לאשתי שביום הולדת 40 תפתיע אותי בערב ניגונים של נפתלי קמפה או עמיחי פלסר."



"זמן שמוקדש למשפחה. סעודות שבת מרוממות, מלוות בזמירות שבת. לומד ומשחק עם הילדים. בלימוד עם התלמידים בשבת יש משהו מיוחד במינו."



"הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל. תורתו היא טעם ומצפן לחיים."



"שההתמסרות לתלמידים ולמשימות החיים תבוא על חשבון המשפחה."



"שעם ישראל בכללותו יזכה להיחשף לייעודו ותורתו."



"לזכות להמשיך לגדול ולצמוח ולהיחשף לעוד צדדים ורבדים עמוקים בתורה."



שאנחנו קופצים למים - אני בהובלת הישיבה החדשה שתקום בגנים ואשתי כחלק מריכוז הגרעין לעלייה לקרקע."

עוד נשוב לשם // "אני זוכר את עצמי בגירוש לפני 21 שנים, כואב ומתקשה להבין איך עקרו ארבעה יישובים בצפון השומרון: חומש, גנים, כדים ושאינור. את העוול הלאומי הזה הגיע הזמן לתקן. למרות שהיישוב קרוב לג'נין, עיר שהיא מוקד טרור, אנחנו לא נרתעים. אדרבה, זה מעיד עד כמה המשימה הזאת חשובה. לא סתם יוסי דגן וזמביש חיפשו מי ייקח את המשימה. כי זה דורש אומץ, חוסן, ורוח גדולה שמתאימה לרוח שספגנו בבית המדרש בעלי."

גאולה // "מדהים לראות את הסייעתא דשמיא בכל התהליך. ברוך ה', בקיץ הקרוב, בי"ט באב, נעלה ליישוב גנים עם 25 משפחות, רבים מהם בוגרי הישיבה הגבוהה בעלי. התחושה היא ממש של גאולה. אנחנו עסוקים בהקמה מסודרת כדי שהחזרה ליישוב תיתן מענה לכל הצרכים של הקהילה. לכן אנחנו גם יוצאים בקמפיין 'מחזירים את החיים לגנים' לגיוס משאבים להקמת מקווה טהרה וקניית ציוד ביטחוני, ציוד לבית המדרש ועוד."

מנוע צמיחה // "מי שעשה את הגירוש היה מנותק מקודש ומנותק מתורה, וכדי לתקן את הפשע הנורא הזה תקום במרכז היישוב גנים ישיבה גבוהה, שתהיה מנוע של צמיחה לאזור כולו. כבר בג' באלול יהיו עשרה אברכים ו-30 בחורים בישיבה, וזה מרגש מאוד."

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מחסני חשמל

הרשת הזולה והמשחלמת בישראל

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

מזגנים



ELECTRA AIR TORNADO Haier TADIRAN
TCL ELCO SENSOR SAGA

2.5 כ"ס החל מ-1,990 ₪

2 כ"ס החל מ-1,390 ₪

1.25 כ"ס החל מ-899 ₪

1 כ"ס החל מ-699 ₪

מזגן נייד החל מ-699 ₪



שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-21:30 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00

5018*
PAYNGO.CO.IL

בתוקף עד-14.7.26 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | התמונות להמחשה בלבד | מינימום מלאי 10 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות.



מצטרפים ללימוד ומטעים את העולם לכף זכות!



הצטרפו לקהילת לומדי 2 הלכות ביום בפניני הלכה המתחילים פניני הלכה 'ימים נוראים'.
שבת פרשת מטות-מסעי | כ"ו תמוז



לקבלת הלימוד היומי סרקו:



חנה קטון
chanakatan@gmail.com

אבא ל-94 אלף תינוקות

איש סודם של צדיקים. לאחר עלייתו

לישראל, הפך ד"ר שוסהיים לדמות מפתח בירושלים והיה לכירורג מוערך. הוא פעל ככירורג תחת אש במלחמות ישראל. במלחמת יום הכיפורים הוא ניתח פצועים בלב המדבר תחת הפגזות מיגים מצריים, בתנאים קשים ותחת עומס עצום. עם השנים הפך ד"ר שוסהיים לרופא של ירושלים של מעלה. הוא היה רופאו האישי ונאמן סודם של צדיקים, כגון הרב צבי יהודה קוק, האדמו"ר מבעלז, הרב כדורי, הרב עובדיה יוסף והרב אריה לוי. כאשר רופאים ביקשו למנוע מר' אריה לוי להמשיך בפעילות החסד הענפה שלו, התנגד ד"ר שוסהיים נחרצות. הוא הבין שבשביל אבי האסירים החסד הוא עצם החיים, ואם ימשיך לעזור לזולת הדבר רק יוסיף לו בריאות. והוא צדק. מעט מאוד אנשים הצליחו להיות כמוהו, גשר בין עולמות שונים - חרדים, דתיים-לאומיים, ספרדים, חסידים וליטאים.

הרגע ששינה את חייו היה מפגש עם אישה שפנתה אליו עם רצון לבצע הפלה עקב מצוקה כלכלית. זה טלטל אותו. הוא הבין שאם הסיבה להפלה היא כלכלית, אין טעם להטיף מוסר. ד"ר שוסהיים סבר שאם אישה שוקלת הפלה בגלל עגלה, חיתולים, מזון לתינוק או מצוקה כלכלית, הפתרון הוא לתת לה את מה שחסר. המודל שבנה היה לוגיסטי ואנושי, וכך קמה אגודת אפרת. הארגון דאג לאספקת ציוד מלא לתינוק וחבילות מזון למשפחה למשך שנתיים. ביתו הפרטי של הדוקטור הפך לחמ"ל של הצלת חיים, כשילדיו מקפלים עלונים בסלון ואשתו שושנה מנהלת את מערך הפניות. במשך עשרות שנים אלפי נשים קיבלו ממנו סיוע, והארגון צמח לממדים שאיש לא חלם עליהם בתחילת הדרך.

המנגינה של רופא הנשמות. ד"ר שוסהיים

לא אהב לבזבז זמן. הוא היה אומר שהשאלה היא לא כמה זמן יש לך, אלא מה אתה עושה עם הזמן שקיבלת. הוא גייס אותי לאינספור פרויקטים כשהייתי עדיין רופאה צעירה מאוד. פרט לעזרה פרטנית לנשים, הוא שלח אותי להעביר הרצאות במוסדות לימוד וגם להתראיין ברדיו ובטלוויזיה. למרות העומס העצום שהייתי נתונה בו, הסכמתי לבצע כל משימה, כי נוכח ההתלהבות שלו לא יכולתי לסרב. משפט ממש מכונן שיצא מפיו סייע לי בדרכי המקצועית לאורך השנים: "חנה, כשאת מגיעה לריאיון, זה לא משנה מה שואלים אותך, את תספיקי להגיד את מה שיש לך להגיד".

גם בערוב ימיו ד"ר שוסהיים לא עצר. הוא המשיך ללמוד תורה בלהט, לשחק כדורגל עם נכדיו ולטפל בחולים במרפאתו הביתית עד השעות הקטנות של הלילה. בספר יש תיאור מצמרר של ימיו האחרונים. ממש בסמוך לחתונת נכדו, הוא לקה באירוע מוחי במהלך תפילה בבית הכנסת. בחושי הרפואיים החדים הוא הספיק לאבחן את עצמו ולומר לסובבים: "יש לי אירוע מוחי, תזמינו אמבולנס". ד"ר שוסהיים נפטר בראש חודש תמוז תשפ"א, אך מורשתו ממשיכה לפעום. עד היום הצילה אגודת אפרת, אשר מנהלת על ידי חתנו וילדיו, יותר מ-94,000 תינוקות. המנגינה של רופא הנשמות לעולם לא תפסיק להתנגן, זאת המנגינה של נצח ישראל ותקומת ישראל. ●

עיבוד: אי. עדיד



שיא המאבק היה סביב מבחני הרפואה שנערכו בשבת. אלי עמד מול דיקן הפקולטה והצהיר כי יוותר על חלומו להיות רופא ולא יכתוב בשבת. הדיקן התרשם כל כך מיושרו עד שאיפשר לו להיבחן לבדו בימי שישי. הנחישות הזאת עזרה לו גם בהמשך חייו. הנער שמכר עיתונים ברחובות בואנוס איירס לא ידע שיהפוך יום אחד לדמות לאומית

התרגשות בלי התיישנות. בתאריך קסום,

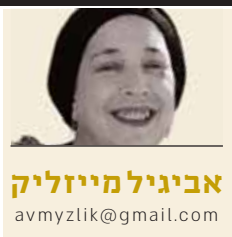
בליל י"ז בתמוז, בחדר הלידה של בית החולים שערי צדק, הגיע לעולם נכד מתוק ושמנמן. הגעתי ללידה של בתי בשעות הקטנות של הלילה, בכובע של אמא של יולדת. המיילדת תממה למה אני, סבתא ותיקה, ממשיכה להגיע ללידות של הנכדים שלי, ועוד ללידה השמינית של בתי השביעית. וזה לא תבין זאת. אני חושבת שעם השנים, ההתרגשות סביב פלא הלידה רק מוסיפה והולכת, עם הנחת האימהית שהולכת ומתרחבת. אני סבורה שאם הבת שלי שמחה בנוכחותי, ואני נוסכת בה ביטחון, למה שאפסיד את החוויה הזאת? ובמיוחד כאשר בשבילי הכניסה לחדר לידה היא חזרה הביתה, למקום שבו ביליתי את רוב שנותיי כמתמחה וכמומחית צעירה. הריח המשכר של חדר הלידה, המנגינה של ניטור הדופק העוברי, הם בשבילי נוסטלגיה בהתגלמותה. אני פוסעת במסדרונות של קומה 9 ועולים בי זיכרונות מהימים שבהם חדר הלידה היה הבית השני שלי. ואולי, בהתחשב בשעות הארוכות שבהן ביליתי בתורנויות לילה ארוכות גם בשבתות ובחגים, היה זה בעצם הבית הראשון שלי.

האמת היא שאני עדיין מתרגשת מכל בשורה של לידה של מטופלת שזכיתי ללוות במסע הפרייון. למרות השנים הרבות שבהן אני זוכה לעסוק בשליחות הזאת, להתרגשות אין התיישנות. ויש עוד משהו שלא התעייף מעולם מלידות של תינוקות, והמשיך להתרגש מכל לידה ולידה, מכל תינוק שנולד, גם לאחר 94,000 תינוקות שזכה להציל. מדובר בד"ר אלי שוסהיים ז"ל. לאחרונה יצא לאור ספר לזכרו בשם "איש יחיד בדורו". איך הכול התחיל? בחתונה חסידית בצל ענני מלחמת העולם השנייה בגליציה נישאו שמשון ורחל שוסהיים. בנס מופלא, דרכן ארגנטינאי ישן הציל אותם מהכבשים והביא אותם לדרום אמריקה. שם, בבואנוס איירס, גדל אלי הצעיר.

ניתוח לעוף של שבת. אביו של ד"ר שוסהיים

סירב לעבוד בשבת גם כשהדבר עלה לו בפיטורים, ברעב ואף במאסר צבאי. ואכן, אלי לא גדל בבית אמיד. הוא היה מוכר עיתונים ברחובות בואנוס איירס, סוחר גושי קרח כבדים לבתי השכונה ואף שר כסולן בבית הכנסת, ואת הכסף העביר למשפחתו. הייתה לו סקרנות מדעית יוצאת דופן. מדי יום שישי, כשאמו הייתה מכינה עוף לשבת, אלי הצעיר היה מבקש ממנה לעצור לרגע כדי שיוכל לבחון את איבריו הפנימיים. באחד הימים הוא אף ערך ניתוח בעכברה שמצא בבית וגילה בתוכה שבעה עוברים זעירים, שאותם שימר בצנצנות זכוכית.

כבר אז היה ברור לו שהוא רוצה להיות רופא. אלי נכנס לאוניברסיטה של בואנוס איירס כשהוא כמעט הסטודנט היהודי הדתי היחיד במחזור, ונאלץ להתמודד עם אנטישמיות קשה. הסטודנטים היו חוטפים את הקסקט שלו, זורקים אותו ומשפילים אותו רק משום שהיה יהודי דתי. אבל הוא לא נשבר. שיא המאבק היה סביב מבחני הרפואה שנערכו בשבת. אלי עמד מול דיקן הפקולטה והצהיר כי יוותר על חלומו להיות רופא ולא יכתוב בשבת. הדיקן התרשם כל כך מיושרו עד שאיפשר לו להיבחן לבדו בימי שישי, ובסופו של דבר אלי הפך למרצה מבוקש עוד בטרם קיבל את התואר. הנחישות הזאת עזרה לו גם בהמשך חייו. הנער שמכר עיתונים ברחובות בואנוס איירס לא ידע שיהפוך יום אחד לדמות לאומית.



אביגיל מייזליק
avmyzlik@gmail.com

שיטת הפלאים שלי

אחרי שחיפשתי שיטת תזונה שמתאימה לי, וצברתי רק תסכולים מההבטחות והאיומים של מפתחי עקרונות האכילה למיניהם, החלטתי לכנות למי שמכיר הכי טוב את הסימפטומים שלי ולבקש עזרה

חייבת להיות דרך אחרת

לאחר מכן יצא לי לשמוע פודקאסט שבו ראיינו נטורופת מומחה בתחום, שדווקא שיתף את המאזינים בכל פרטי השיטה שלו בחינם. ועדיין, סיימתי את ההאזנה בתחושה איומה. למה? כי לשני האנשים האלה ולעוד רבים אחרים שנחשפתי אליהם היה תמיד קו דומה. הוא מתחיל מתיאור של כל הסימפטומים העכשוויים המתסכלים שאני סובלת מהם. עייפות, השמנה ועוד, והתסכול שלי מתעצם ותחושת הערך העצמי יורדת. לאחר מכן הם נותנים תיאור מצמרר של כל המחלות האיומות והנוראות שאני עלולה לחלות בהן בעתיד, וברור שאני לא רוצה את זה! זה ממשיך בתיאור אוטופי של כל מי שהצליח לאכול באופן מושלם בשיטת האכילה שהוא מציג, וכמובן שלאדם מוצלח כזה - כל הבעיות הרפואיות נעלמו כלא היו! אבל ברור גם שאני לא אצליח לאכול כך בשלמות. ואני נשארת בכל פעם עם האיום הנורא לעתיד, עם הצורך להיות

שוב אני משתפת אתכם בתהיות ובמחשבות שלי בנושא התזונה, גיל המעבר וטרם מחלות כמו סוכרת וכדומה. מכיוון שהטלפון שלי כבר זיהה שאני מתעניינת בתחום הזה, הוא מציף אותי ללא הרף במומחים שונים שמנסים לשכנע אותי שיש להם תשובה בשבילי.

כך מצאתי את עצמי נסחפת ונכנסת לוובינר חינוכי של מיישהי שבאמת נראתה לי רצינית, אחת כזו שמנסה בכנות לעזור, שעבדה שנים רבות בתחום ויש לה דעות מעניינות והיא אפילו פיתחה שיטה מצליחה. כמובן שאת העיקר - עקרונות השיטה שלה - היא לא אמרה, ובשביל זה אני אצטרך לשלם יותר מאלפיים שקלים, כמו כל אחד מהיועצים האחרים שקופצים לי ברשתות החברתיות. אז אחרי שעשיתי בדיקה קטנה בעזרת ה-AI, גיליתי מהי השיטה שלה, שכבר שמעתי עליה פעמים רבות בהקשר שלי - דיאטה קיטוגנית. אוקיי, בלי שום פחמימות בכלל אין לי סיכוי להחזיק מעמד.

אך ורק מושלמת באכילה בהווה, ועם תחושה איומה של חוסר אונים. לדעתי, רק רמת הסטרס הגבוהה שכל הדיבורים האלה גורמים לי, כבר משפיעה עליי רע מאוד מבחינה בריאותית. אז אנה אני באה?

בסוף החלטתי לשתף את מי שאני מנסה כמה שיותר לדבר איתו - אותו אחד שברא אותי בדיוק כמו שאני, עם כל הסימפטומים. סיפרתי לו הכול, אפילו קצת בכיתי. הקשבתי לעצמי, עודדתי אותי, כן גם לי מגיע. הבנתי שחייבת להיות דרך אחרת בשבילי. כי אני לא בן אדם שיכול לאכול לפי הוראות חיצוניות. ואני גם לא רוצה לבלוע, להדביק או להזריק כל מיני תרופות כל עוד אני לא חייבת. אני גם לא מוכנה להניע את עצמי על ידי איום או על ידי הבטחה. שתי הדרכים הללו כוחניות ולא יכולות להיות מניע אמיתי לשינוי בשבילי. אבל מה כן? על כך, בעזרת ה', אכתוב בשבוע הבא. ●

גלידת שוקולד חלב וקרם חלב

כ-12 מנות

מס' הקפאה
5-6 שעות

דרגת קושי
קלה

ועד השבוע הבא עוד אפשר ליהנות קצת, נכון? בכל זאת חופש. ואיזו גלידה טעימה! השילוב של גלידה שוקולדית עשירה עם קרם חלב טעים, פשוט הופך אותה לחגיגה קיצית נהדרת שהילדים לא ירצו להפסיק לאכול.

- 200 גרם שוקולד חלב
- 250 מ"ל שמנת מתוקה
- 2 כפות חלב מרוכז או ריבת חלב בלעם שמנת
- 100 מ"ל שמנת מתוקה
- 4 כפות חלב מרוכז או ריבת חלב בלעם שמנת
- שוקולד מזורז להגשה

שוברים את שוקולד החלב לקוביות ומניחים בסיר קטן. מוסיפים את השמנת המתוקה ואת החלב המרוכז או ריבת החלב ומחממים תוך כדי בחישה עד להמסה מלאה. מעבירים לקופסה מלבנית או לתבנית חד-פעמית בינונית. מכניסים למקפיא לחצי שעה.

בינתיים מכינים את הקרם: בסיר קטן מביאים לרתיחה את השמנת המתוקה והחלב המרוכז או ריבת החלב, ומבשלים 3 דקות עד שהנוזל מסמיך. מסירים מהאש ומצננים.

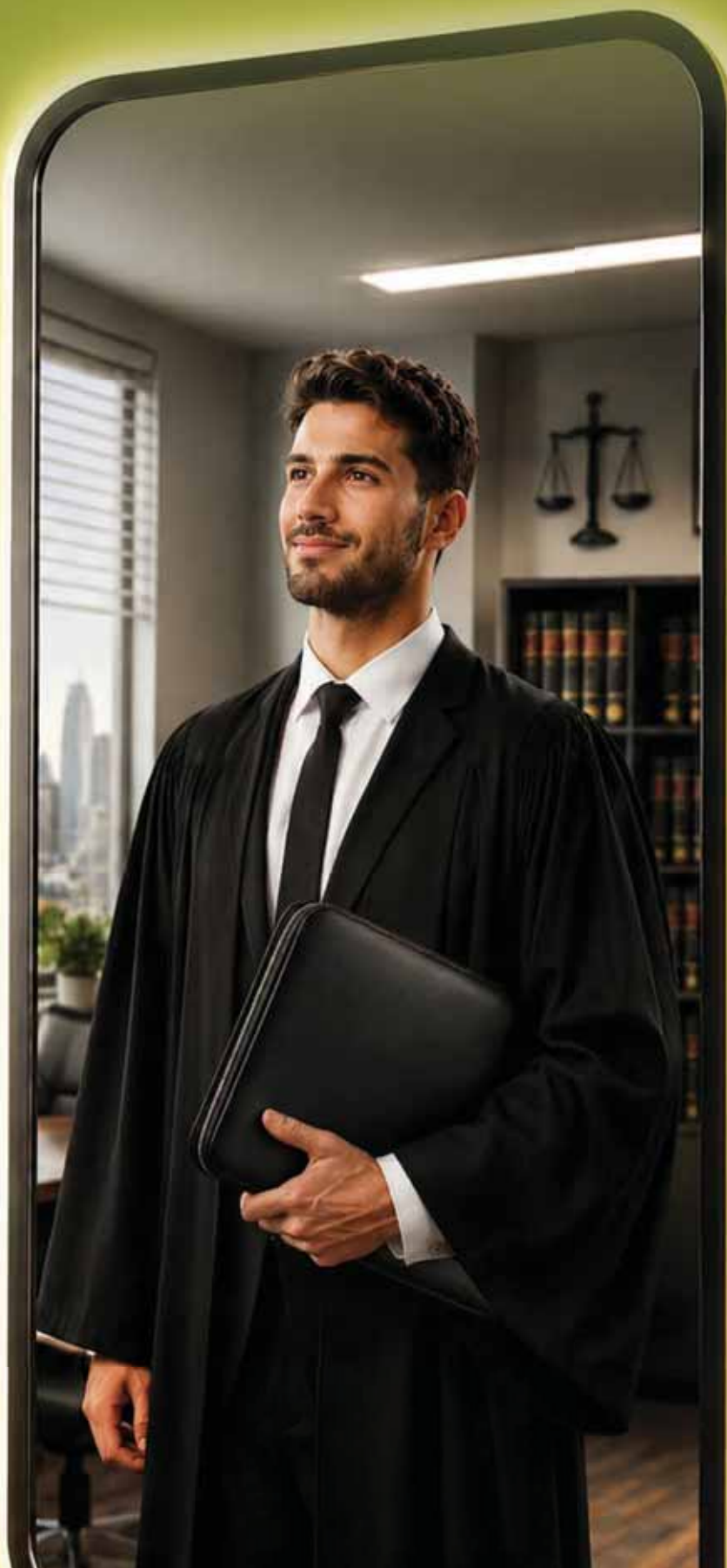
מוציאים את הגלידה מהמקפיא, ובעזרת כף יוצקים מעליה פסים פסים של קרם החלב. מחזירים להקפאה מלאה, מכוסה, במשך 5-6 שעות. להגשה יוצרים כדורים ומניחים בגביע, מפזרים שוקולד מגורר ומגישים.



תראה אותך מגשים ייעוד

גל אורן לדורס

מלגת
קרן יחדיו
עד **9,000 ₪**
בשנה לבני ובנות
הציונות הדתית



ההרשמה לתשפ"ז בעיצומה! לפרטים: 03-5157305



הקריה האקדמית אונו
מינהל הציונות הדתית

בקרייה האקדמית אונו תכגשו אנשים בראש שלכם,
תלמדו בסביבה שמכבדת את הערכים שלכם,
ותשלבו בקלות בין לימודים, משפחה והחיים עצמם.



המכללה המומלצת
בישראל ע"פ גלובס



3 קמפוסים:
אנו, ירושלים וחיפה



76
תוכניות לימוד



המרצים
הטובים בישראל



פעילות
העשרה תורנית